

GM

GENEL MUHASEBE

ERKAN TOKATLI

erkantokatli.com.tr

erkantokatli@outlook.com

KAVRAMLAR

K.1; K.2

MİZAN

M.1; M.2; M.3

BİLANÇO / FİNANSAL DURUM TABLOSU

B.1; B.2; B.3; B.4; B.5; B.6; B.7

GELİR TABLOSU / FİNANSAL PERFORMANS TABLOSU

G.1; G.2; G.3

10.HAZIR DEĞERLER

10.1; 10.2; 10.3; 10.4

11.MENKUL KIYMETLER

11.1; 11.2; 11.3

12.TİCARİ ALACAKLAR; 13.DİĞER ALACAKLAR

12.1 ; 12.2; 12.3

15.STOKLAR

15.1; 15.2; 15.3; 15.4; 15.5

18/28.DÖNEM AYIRICI HESAPLAR

18.1; 18.2

19.DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

19.1; 19.2

24.MALİ DURAN VARLIKLAR

24.1; 24.2

25.MADDİ DURAN VARLIKLAR

25.1; 25.2; 25.3

26.MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

26.1; 26.2; 26.3; 26.4

3.KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.5

MONOGRAFİ

M.AE.1 ; M.AE.2 ; M.AE.3 ; M.AE.4

1) MUHASEBE: Mali olaylarla ilgili verilerin, parayla ifade edilebilir şekilde kaydedildiği, sınıflandırıldığı, özetlendiği, raporlandığı ve analiz edilerek mali bilgiye dönüştürüldüğü bilgi sistemidir.

2) MUHASEBE TÜRLERİ: Genel Muhasebe, Maliyet Muh., Yönetim Muh.

3) MUHASEBENİN FONKSİYONLARI

- Kayıt:** Mali olay sonucu düzenlenen belgeler yevmiye defterine kaydedilir.
- Sınıflandırma:** Yevmiye defterine kaydedilen bilgiler büyük deftere kaydedilerek aynı nitelikte olan tutarlar arasında bağlantı kurulmuş olur.
- Özetleme:** Büyük defterdeki bilgiler mizanda özetlenerek doğruluğu test edilir.
- Raporlama:** Mizanlardaki bilgilerden bilanço ve gelir tablosu gibi mali raporlar oluşturularak mali bilgiler yorumlanabilir hale getirilir.
- Analiz ve Yorum:** Raporlar ile işletmenin durumu yorumlanır.

4) MUHASEBENİN TEMEL KAVRAMLARI / TEMEL KURALLARI

- Sosyal Sorumluluk:** Muhasebenin organizasyonunda, uygulamalarının yürütülmesinde ve mali tabloların düzenlenmesi ve sunulmasında; belli kişi/ grupların değil, tüm toplumun çıkarlarının gözetilmesi ve dolayısıyla bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılmasıdır.
- Kişilik:** İşletmenin sahip veya sahiplerinden, yöneticilerinden, personelinden ve diğer ilgililerden ayrı bir kişiliğe sahip olduğunu ve o işletmenin muhasebe işlemlerinin sadece bu kişilik adına yürütülmesi gerektiğini öngörür.
- Süreklilik:** İşletmelerin faaliyetlerini bir süreye bağlı olmaksızın sürdüreceğini ifade eder. İşletme sahiplerinin ya da hissedarlarının yaşam süreleriyle bağlı değildir. İşletmenin sürekliliği kavramı maliyet esasının temelini oluşturur. Bu kavramın, işletmeler açısından geçerliliğinin bulunmadığı veya ortadan kalktığı durumlarda ise, bu husus mali tabloların dipnotlarında açıklanır.
- Dönemsellik:** İşletmenin sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması bu kavramın gereğidir.
- Para İle Ölçülme:** Parayla ölçülebilen iktisadi olay ve işlemlerin muhasebeye ortak bir ölçü olarak ulusal para birimiyle yansıtılmasını ifade eder.
- Maliyet Esası:** Para mevcudu, alacaklar ve maliyetinin belirlenmesi mümkün veya uygun olmayan diğer kalemler hariç, işletme tarafından edinilen varlık ve hizmetlerin kaydedilmesinde, elde edilme maliyetlerinin esas alınmasıdır.
- Tarafsızlık ve Belgelendirme:** Kayıtların gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş objektif belgelere dayandırılması ve muhasebe kayıtlarına esas alınacak yöntemlerin seçilmesinde tarafsız ve ön yargısız davranılması gereğini ifade eder. Her kayıt belgelere dayandırılmalıdır.
- Tutarlılık:** Seçilen muhasebe politikalarının, birbirini izleyen dönemlerde değiştirilmeden uygulanması gereğini ifade eder. İşletmelerin mali durumunun, faaliyet sonuçlarının ve bunlara ilişkin yorumların karşılaştırılabilir olması bu kavramın amacını oluşturur. Değişikliklerin ve bunların parasal etkilerinin mali tabloların dipnotlarında açıklanması zorunludur.
- Tam Açıklama:** Mali tabloların ya tablolardan yararlanacak kişi ve kuruluşların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır olmasını ifade eder. Mali tablo kalemleri kapsamında yer almayan ancak alınacak kararları etkileyebilecek, gerçekleşmesi muhtemel olaylara da yer verilmesi bu kavramın gereğidir.
- İhtiyatlılık:** Muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin göz önüne alınması gereğini ifade eder. Bu kavramın sonucu olarak, işletmeler, muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırırlar, muhtemel gelir ve kârlar için ise gerçekleşme dönemlerine kadar herhangi bir muhasebe işlemi yapmazlar. Ancak bu kavram gizli yedekler veya gereğinden fazla karşılıklar ayrılmasına gerekçe oluşturamaz. Başka bir ifadeyle karda gerçekleşme, zararda ise gerçekleşme ihtimali dikkate alınmaktadır.
- Önemlilik:** Bir hesap kalemi veya mali bir olayın nispi ağırlık ve değerinin mali tablolara dayanılarak yapılacak değerlemeleri veya alınacak kararları etkileyebilecek düzeyde olmasını ifade eder. Bir hesap kalemi bulunduğu hesap grubu içinde % 20'den fazla paya sahipse önemlilik kavramı gereği, bu hesap kalemi ayrı bir başlık altında gösterilir.
- Özün Önceliği:** İşlemlerin muhasebeye yansıtılmasında ve değerlendirmelerin yapılmasında, biçimlerinden çok özlerinin esas alınmasını ifade eder. Genel olarak işlemlerin biçimleri ile özlere paralel olmakla birlikte, bazı durumlarda farklılıklar ortaya çıkabilir.

Hesap Grubu	Türü	Açıklaması	Kodu	Artış	Azalış	Kalan
Bilanço	Varlık	Sahip Olunan Değer	1, 2	Borç	Alacak	Borç
	Kaynak	İşletmenin Borçları	3, 4, 5	Alacak	Borç	Alacak
Gelir Tablosu	Gider	Tüketilen Varlık	6	Borç	Alacak	Borç
	Gelir	Varlık Artışı	6	Alacak	Borç	Alacak
Maliyet		Harcanan Varlık	7	Borç	Alacak	Borç

5) HESAP PLANI

İşletmede kullanılacak hesapların muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri doğrultusunda sistemli bir şekilde ve gruplandırılmış olarak yer aldığı listeye hesap planı denir.

ASLİ HESAPLAR: Kendi başlarına bir mali olayın etkisini / etkilerini kesin sonuçları ile veren hesaplardır.

DÜZENLEYİCİ HESAPLAR: Aktif ve pasif değerlerinin gerçek değerleriyle gösterilmesini sağlayan bulunduğu hesap sınıfı içinde eksi (-) olarak yer alan hesaplardır.

GEÇİCİ HESAPLAR: Henüz Tamamlanmamış işlemler tamamlanmaya kadar, belli bir süre için kullanılan hesaplardır. Kısa bir süre kullanıldıkları için Köprü Görevi Gören Hesaplar olarak da isimlendirilirler. Taşındıkları kayıtlar geçici işlemlerin tamamlanması veya kullanım gereği ortadan kalkması durumunda; kısacası başka bir hesaba aktarılacak nitelik kazandığında, asli hesaplara devredilerek kapatılırlar. Sayım Tesellüm Noksanları Hes., Yapılmakta Olan Yatırımlar Hes.gibi.

NAZİM HESAPLAR: İşletmenin varlıklarında veya kaynaklarında artış ya da azalış meydana getirmeyen, ancak karar alıcılar için önem arz ettiği için izlenmesi gereken olayların kaydedildiği hesaplardır. Teminat, ipotek, matrah düzeltme gerektiren durumlar gibi birçok konu üzerinde bilginin dönem sonu mali tablolar düzenlenmesi sürecine kadar taşınmasını sağlar. Tam açıklama kavramının gereği olan birçok bilginin bilanço dip notlarında gösterilmesi gerektiğini hatırlıyorsunuz.

6) 1.SINIF TACİRLERİN DEFTERLERİ:

Yevmiye Defteri, Büyük Defter, Envanter Defteri

- Yevmiye Defteri:** Mali işlemlerin, muhasebe kurallarına göre ve tarih sırası ile kaydedildiği defterdir.
- Yevmiye Defteri Kayıt Kuralları:**
  - İşlemlerin 10 gün içinde kaydedilmesi gerekir. İşletme muhasebe fişleri ya da imzalı evraklar kullanıyorsa, kayıtların esas defterlere aktarılması 45 günün aşmamalıdır.
  - Türkçe tutma ve Türk parası kullanmaz olunur
  - Defterlerin mürekkeple yazılır
  - Sayfalar yok edilemez. boş satır bırakılmaz
  - Yanlış kayıtlar ters kayıtla düzeltilir.
- Yevmiye Maddesi Çeşitleri**
  - Basit (yalın) madde:** Tek hesabın borçlu ve tek hesabın alacaklı olduğu yevmiye maddesi türüdür.
  - Bileşik madde:** Borçlu ya da alacaklı kısımlardan birinde iki hesabın olduğu madde türüdür.
  - Karma madde:** Birden çok borçlu hesaba karşılık, birden çok hesabın alacaklı olduğu maddedir.
  - Tamamlayıcı madde:** Yanlış düzenlenmiş bir maddenin hatasını gidermek amacıyla düzenlenen, maddenin eksik kalan unsurlarını içeren maddelerdir.
- Büyük Defter:** Büyük defter, yevmiye defterlerine kaydedilmiş olan işlemleri sistemli bir şekilde hesaplara dağıtan ve düzenli olarak bu hesaplarda toplanan muhasebe defteridir.
  - Hesap Açma:** Hesabın niteliğine göre, borçlu ya da alacaklı yanına ilk kez bir işlemin yazılması.
  - Hesabın Kalan Vermesi:** Hesabın iki yanının toplamlarında fark olması. Borç tarafı fazla ise borç kalanı, alacak tarafı fazla ise alacak kalanı verir.
  - Hesabın Kapanması:** Hesabın borç ve alacak tarafının eşit olmasıdır. Hesabın kalan vermemesi.
- Envanter Defteri:** Ticari işletmenin açılış tarihinde ve açıldıktan sonraki her hesap dönemi sonunda alacaklar, borçlar, taşınmazlar gibi tüm varlıkların ve borçların tek tek kaydedilerek takip edildiği sıra numaralı ve ciltli bir defterdir. Mizan, Gelir Tablosu, Bilanço, Stok-Amortisman-Demirbaş-Hisse Senetleri Listeleri vb. tablolar bu defterde yer alır.

7) MİZAN

Yevmiye defteri ve büyük deftere kaydedilen bilgilerin kontrolü için kullanılan tablodur. Büyük defter borç ve alacak toplamaları bu tabloda özetlenir. Hesapların bakiyeleri mizanda hesaplanır. Mizan, hesapların gerçek durumuna uygun olup olmadığını, kurallarına göre çalışıp çalışmadığını kontrol etmemizi sağlar. Mizan kontrolünde yapılan hata mali tabloların doğruluğunu etkileyecektir.

Mizan Türleri

- Aylık Mizan:** Ay sonlarında kontrol amacı ile düzenlenen mizandır.
- Genel Geçici Mizan:** 31 Aralık tarihinde düzenlenen, envanter işlemleri öncesi kontrol sağlayan mizandır. Bu mizan kullanılarak envanter işlemleri yapılır.
- Kesin Mizan:** 31 Aralık tarihinde envanter işlemleri bittiğinde bilanço düzenlenebilmesi için kontrol yapmayı sağlayan mizandır.

8) GELİR TABLOSU

İşletmenin bir hesap dönemi boyunca elde ettiği gelirleri, yüklediği giderleri ve ikisi arasındaki farktan ortaya çıkan kâr ya da zararın gösterildiği mali tablodur. Amacı; satışların, gelirlerin, satışlar maliyetinin, giderlerin, kâr ve zararlara ait hesapların ve belli dönemlere ait işletme faaliyeti sonuçlarının sınıflandırılmış ve gerçeğe uygun olarak gösterilmesini sağlamaktır. Bu tabloda bulunan kâr/zarar tutarı bilançonun öz kaynak kısmına aktarılır. Gelir tablosunda '6' ile başlayan hesapların bakiyeleri yer alır.

9) BİLANÇO

İşletmenin belirli bir tarihte sahip olduğu varlıklar ile bu varlıkların kaynaklarını gösteren mali tablodur. İşletmenin mali fotoğrafıdır.

1. Bilançoda hesaplar nakite dönüşme hızına (likidite) göre sıralanır.
2. Temel 4 bölümden oluşur: Başlık, Varlıklar (Aktif), Kaynaklar (Pasif), Dipnotlar
3. Bilançolar net değer esasına göre düzenlenmelidir.
4. Diğer başlığını taşıyan hesaplarda yer alan tutarların, ilgili grup toplamının %20 sini aşması durumunda ayrı bir başlık halinde gösterilir.
5. Bilançolarda dipnotlar yer almalıdır

- **Bilanço Denkliği:** Varlıkların toplamı, işletme dışı kaynaklardan alınan borçlar ile ortaklardan alınan sermaye toplamına eşittir.

↳ Dönen Varlık + Duran Varlık = KVVYK + UVYK + Öz Kaynak

Varlık: İşletmenin aidiyetinde olan para ile ifade edilebilen tüm değerler

1-Dönen Varlıklar: Bir faaliyet dönemi (1 yıl) içerisinde faydası sona eren varlıklardır. Bu varlıklar genellikle 1 yıl içerisinde para dönüşür.

- Nakit para, banka mevduatı, alınan çekler vb. nakitler
- Hisse senedi, tahvil vb. finansal yatırımlar
- Senetli ve senetsiz alacaklar
- Mal ve malzeme stokları

2-Duran Varlıklar: Bir faaliyet dönemi (1 yıl) içerisinde faydası sona ermeyen varlıklardır. Bu varlıklar genellikle 1 yıl içerisinde para dönüşmez ya da dönüştürülmesi düşünülmeden kullanılmak için alınan varlıklardır.

- Demirbaşlar
- Üretim için alınan makine, teçhizat vb.
- Bina, arsa, taşıt vb.
- Uzun vadeli finansal yatırımlar
- Uzun vadeli senetli ve senetsiz alacaklar

Kaynak: Varlıkların sağlandığı yeri gösteren hesaplardır. Genellikle borçlardır.

3-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar: Bir faaliyet dönemi (1 yıl) içerisinde ödenmesi gereken borçlardır.

4-Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar: Bir faaliyet döneminden (1 yıl) uzun vadeli borçlardır.

5-Özkaynaklar: Ortakların işletmeye koydukları sermayeyi ve diğer haklarını gösterir. Yani işletmenin ortaklara borçlarıdır. ☺ **Kişilik kavramını hatırla**

10) MUHASEBECİLİK MESLEĞİ

SMMM: Serbest Muhasebeci Mali Müşavirin faaliyet konuları; gerçek ve tüzel kişilere ait muhasebe defterlerini tutmak, mali tabloları ve vergi beyannameleri düzenlemek. Ayrıca; işletmelerin muhasebe sistemlerini kurmak ve geliştirmek, finans ve mali mevzuat konularında danışmanlık yapmaktır. Mali tabloları, raporları ve beyannameleri düzenlemesinin yanında, bilirkişilik de yapabilir. SMMM olabilmek için; hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi ve siyasal bilimler dallarından birinde 4 yıllık lisans eğitimini tamamlayan kişiler, 3 yıllık muhasebe stajının yanı sıra meslek sınavını da başarmış olmak zorundadır.

YMM: Yeminli Mali Müşavir'ler serbest muhasebeci mali müşavirlerin yaptığı danışmanlık ve denetim faaliyetleri yanında, tasdik işlemlerini de yapma yetkisine sahiptir. Tasdik faaliyeti vergi beyannameleri ile ekleri ve mali tablolarla ilgili olarak yapılır. YMM olabilmek için en az 10 yıl SMMM olarak çalışmış olmak ve mesleki sınavını kazanmış olmak şartı aranır. YMM'ler muhasebe işlemi yapamazlar.

* BAZI KAVRAM VE KISALTMALAR

Mevduat: Bankaya yatırılan paradır.

Vadesiz Mevduat: İstenildiği zaman bankadan geri alınabilen mevduattır.

Vadeli Mevduat: Banka ile yapılan faiz anlaşması gereği, vadesinde faizi ile birlikte alınabilen paradır.

EFT/Elektronik Fon Transferi: Farklı bir bankadaki hesaba, para gönderme işlemidir. (A Bank → B Bank)

Havale: Aynı bankadaki farklı bir hesaba para gönderme işlemidir. (A Bank → A Bank)

Faiz: Banka ve benzeri bir yere ya da bir kimseye belli bir süre işletilmek üzere ödünç verilen paranın kullanımına karşılık olarak alınan kâr; başkasının parasını belli bir süre kullanmak, işletmek için ödenen para. Kiralanan paranın kira bedeli.

Komisyon: Bir ticari işleme aracılık eden kişiye, hizmeti karşılığında yapılan ödeme. Bankalar yaptıkları aracılık faaliyetleri karşılığında komisyon ücreti alırlar.

Efektif: Elde bulunan, hemen kullanılabilicek

Fiktif: Bilançoda varlık olarak görülen ancak gerçekte olmayan kayıtlardır. Yani muhasebe hilesi.

Mukayyet Değer/Kayıtlı Değer: Varlığın muhasebe kayıtlarındaki değeridir. Deftere işlenmiş değeridir.

İtibari Değer/Nominal Değer: Değerli evrakların üzerinde yazılı olan değeridir.

TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

TTK: Türk Ticaret Kanunu

VUK: Vergi Usul Kanunu

KVK: Kurumlar Vergisi Kanunu

Tez Mektubu/Mutabakat: Telefon, mail veya herhangi bir iletişim aracı ile sözlü olarak kurulan sözleşmelerle yapılan açıklamaların içeriğini doğrulayan yazı. Genel-de borç-alacak tutarlarının kontrolü amacı ile yapılır.

Transfer Fiyatlandırması: Firmanın ilişkili taraflarına (ortaklar gibi), aynı firmanın farklı birimlerine ya da birbiri ile ilişkili firmaların aralarındaki ticari işlemlerde uygulanacak fiyattır.

Örtülü Kazanç: Kurum kazancının vergilendirilmeden kurum dışına aktarılmasıdır. Transfer fiyatlandırması piyasa şartlarına uygun değilse örtülü kazanç oluşmuş olur.

K.1

1. Muhasebe kavramını tanımlayınız.
2. Muhasebenin fonksiyonlarını sıralayınız.
3. Muhasebenin fonksiyonları hangi defterler kullanılarak gerçekleştirilir.
4. Muhasebecinin toplumu ilgilendiren konularda toplum yararına karar alması gerektiğini vurgulayan muhasebe kavramı hangisidir?
5. İşletmenin belirli dönemlere ayrılan faaliyet sürecinin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini ve işletmenin faaliyetlerinin hiç son bulmayacakmış gibi yürütülmesi gerektiğini belirten kavram hangisidir?
6. İşletme varlıklarının sadece işletme faaliyetlerinde kullanılabileceğini ve işletme borçlarından sadece işletmenin kurumsal kimliğinin sorumlu olduğunu belirten muhasebe kavramı hangisidir?
7. İşletme varlık edinirken varlıklar işletmeye ulaşana kadar varlık için yaptığı bütün ödemeleri varlığın maliyetine eklemesi gerektiğini belirten muhasebe kavramı hangisidir?
8. Muhasebe yöntemlerinde değişiklik yapmak için en az bir faaliyet dönemi beklenmesi gerektiğini belirten muhasebe kavramı hangisidir?
9. Devamlılık ve süreklilik gösteren işletme faaliyetlerinin belirli aralıklarla ölçülmesi gerektiğini belirten muhasebe temel kavramı hangisidir?
10. "Muhasebenin organizasyonunda, uygulamalarının gerçekleştirilmesinde, üretilen bilgilerin raporlanmasında belirli bir grubun değil tüm ilgili gurupların hatta tüm toplumun çıkarlarını gözlemelidir." ifadesi hangi muhasebe temel kavramı ile ilgilidir?
11. İşletmenin sonsuz ömre sahip olduğunun varsayılması hangi kavram ile ilgilidir.
12. Bir işletmenin alacaklısının işletmeden olan alacağını işletmenin ortağından değil işletmenin kendisinden isteyebilmesi hangi kavram ile ilgilidir?
13. Bir işletmenin ocak ayından mayıs ayına kadarki mali başarısını ölçmek için rapor düzenlemesi muhasebe temel kavramlarından hangisi ile ilgilidir?
14. SMMM Ahmet Yıldız'ın defterlerini tuttuğu SAĞLAM A.Ş.'nin vergisini tam olarak ödemesi için muhasebe hilesi yapmaktan kaçınması hangi muhasebe temel kavramları ile ilgilidir?
15. İşletme kasasındaki paranın şirket ortağına değil şirket tüzel kişiliğine ait olması, muhasebe temel kavramlarından hangisi ile ilgilidir.
16. Şirketlerin her yılın sonunda kâr hesaplaması muhasebe temel kavramlarından hangisi ile ilgilidir?"
17. İşletmenin yargılandığı bir ticari davaya ait bilgilerin bilanço dipnotlarına yazılması, muhasebe temel kavramlarından hangisi ile ilgilidir.
18. Vadeli çeklerin dönem sonunda senetlere aktarılması hangi kavramla ilgilidir.
19. A işletmesi personeli olan bir kişinin, işletmenin ortaklarından birinin ailesinin özel şoförü olarak görevlendirilmesi durumunda muhasebe temel kavramlarından hangisine aykırı davranılmış olur.
20. İşletmenin yapmış olduğu satış karşılığında aldığı yabancı para tutarını Türk Lirası üzerinden kayıtlara alması kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?
21. İşletmenin stok değerlendirme yöntemini değiştirmesi hâlinde, konuyla ilgili bilgi verilmesi muhasebe temel kavramlarından hangisine uygunluk gösterir?
22. İşletmenin ortaklarından olan bir kişinin ölmesi ve ölen ortağın vârislerinin işletmeden ayrılmalarına karşılık işletmenin faaliyetlerini devam ettirmesi muhasebe temel kavramlarından hangisinin bir gereğidir?
23. Her dönem sonunda varlıkların değeri ile ilgili envanter yapılması hangi muhasebe temel kavramı gereğidir.
24. Aynı olayları iki ayrı deftere farklı şekillerde kaydetmesi hangi kavrama aykırıdır.

25. Alınan bir ticari mal için ödenen nakliye ücretinin malın maliyetine eklenmesi hangi kavramla ilgilidir.
26. Alacaklı olduğumuz kişi iflas ettiğinde ondan olan alacağı tamamen kapatarak zarar yazmak yerine, söz konusu alacağı şüpheli alacaklarda takip etmemiz hangi muhasebe temel kavramları ile ilgilidir.
27. İşletmenin dönem sonunda kâr elde etmiş olmasına rağmen işletme sahip veya yöneticilerinin isteği üzerine zarar gösterilmesi, hangi kavrama aykırıdır?
28. 103-VÇÖE Hesabı, pasif karakterli olduğu halde 102-Bankalar hesabına ait tutarın içindeki ödenecek tutarı gösterdiğinden dolayı aktifte raporlanması hangi muhasebe temel kavramı gereğidir?
29. 103-VÇÖE Hesabı, pasif/kaynak karakterli olduğu halde 102-Bankalar hesabına ait tutarın altında aktifte/varlıkta raporlanması hangi muhasebe temel kavramı gereğidir?
30. Vadeli çeklerin dönem sonlarında alacak senetlerine aktarılması gerektiğini belirten kavram hangisidir?
31. İşletmenin belirli bir tarihteki finansal durumunu gösteren tablonun adı nedir?
32. İşletmenin belirli tarihler arasındaki performansını gösteren tablonun adı nedir?
33. Varlık hesaplarında artışlar .....azalışlar .....ya yazılır. ....kalanı verir.
34. Kaynak hesaplarında artışlar .....azalışlar .....ya yazılır. ....kalanı verir.
35. Gelir hesaplarında artışlar .....azalışlar .....ya yazılır. ....kalanı verir.
36. Gider hesaplarında artışlar .....azalışlar .....ya yazılır. ....kalanı verir.
37. Dönen varlıklar ile duran varlıklar arasındaki farkı açıklayınız.
38. Bilançonun kaynak tarafına hangi nitelikteki hesaplar yazılır.
39. Satıcıya ödeme yapıldığında satıcılar hesabının hangi tarafına kaydedilir?
40. Alıcıdan tahsilat yapıldığında alıcılar hesabının hangi tarafına kaydedilir?
41. Bilançonun varlık kısmı hangi kritere göre sıralanır.
42. Bir hesaba ilk defa kayıt yapılmasına ..... denir
43. Bir hesabın borç tarafının büyük olmasına ..... denir
44. Bir hesabın alacak tarafının büyük olmasına ..... denir
45. Bir hesabın borç ve alacağı eşit olduğunda ..... denir.
46. Yevmiye defterindeki hatalar nasıl düzeltilir?
47. Mizan hangi defterin verileri kullanılarak düzenlenir?
48. Gelir tablosu hangi mali tablonun hangi bölümü dikkate alınarak düzenlenir?
49. Bilanço hangi mali tablonun hangi bölümü dikkate alınarak düzenlenir?
50. Gelir tablosunda hangi hesaplar yer alır?
51. Bilançoda hangi hesaplar yer alır?
52. Gelir tablosu ile bilanço arasındaki farklar nelerdir, aralarındaki bağlantı nedir?
53. Mizanın düzenlenme sebebi nedir?
54. İşletmeler neden büyük defter tutarlar?
55. İşletme ortaklarının işletmeye koydukları sermaye tutarı neden kaynaklardır?
56. Varlıkların kaynaklardan fazla olması ne anlama gelir?
57. Kaynakların varlıklardan fazla olması ne anlama gelir?
58. Kasa hesabının envanteri (sayımı) ne zaman yapılır?

K.2

HESAPLAR	TÜRÜ				ARTIŞLAR		AZALIŞLAR		KALAN	
	VARLIK	KAYNAK	GELİR T.	MALİYET	BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK
100-KASA										
153-TİCARİ MALLAR										
320-SATICILAR										
120-ALICILAR										
255-DEMİRBAŞLAR										
500-SERMAYE										
110-HİSSE SENETLERİ										
300-BANKA KREDİLERİ										
102-BANKALAR										
121-ALACAK SENETLERİ										
321-BORÇ SENETLERİ										
642-FAİZ GELİRLERİ										
600-YURTİÇİ SATIŞLAR										
653-KOMİSYON GİDERLERİ										
770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ										
621-SATILAN TİC. MAL MALİYETİ										

BİLANÇO / FİNANSAL DURUM TABLOSU

B.1

Aşağıdaki bilgileri kullanarak AYYILDIZ A.Ş. ait 01.01.20.. tarihli açılış bilançosunu ve açılış kaydını yapınız.

100-KASA: ₺600.000	153-TİC. MALLAR: ₺90.000	300-BANKA KREDİSİ: ₺800.000	103-VÇÖE: ₺2.000
101-ALINAN ÇEKLER: ₺5.000	254-TAŞITLAR: ₺800.000	320-SATICILAR: ₺30.000	255-DEMİRBAŞLAR: ₺600.000
102-BANKALAR: ₺500.000	120-ALICILAR: ₺18.000	500-SERMAYE: ₺1.781.000	

B.2

Aşağıdaki bilgileri kullanarak KIRMIZI A.Ş. ait 01.01.20.. tarihli açılış bilançosunu ve açılış kaydını yapınız.

100-KASA: ₺890.000	120-ALICILAR: ₺29.000	102-BANKALAR: ₺600.000	254-TAŞITLAR: ₺230.000
153-TİCARİ MALLAR: ₺70.000	252-BİNALAR: ₺2.000.000	420-SATICILAR: ₺4.300	300-BANKA KREDİSİ: ₺400.000
255-DEMİRBAŞLAR: ₺50.000	320-SATICILAR: ₺60.000	500-SERMAYE: ₺3.365.700	321-BORÇ SENETLERİ: ₺39.000

B.3

Aşağıdaki bilgileri kullanarak TUFAN A.Ş. ait 01.01.20.. tarihli açılış bilançosunu ve açılış kaydını yapınız.

100-KASA: ₺839.000	108-DİĞ. HAZ. DEĞ.: 5.000	153-TİC. MALLAR: ₺20.000	320-SATICILAR: ₺45.000
101-ALINAN ÇEKLER: ₺8.200	110-HİSSE SNT.: ₺90.000	252-BİNALAR: ₺800.000	300-BANKA KREDİSİ: ₺870.000
102-BANKALAR: ₺570.000	120-ALICILAR: ₺67.000	255-DEMİRBAŞLAR: ₺500.000	321-BORÇ SENETLERİ: ₺15.000
103-VÇÖE: ₺4.000	121-ALACAK SNT: ₺15.600	421-BORÇ SENETLERİ.: ₺100.000	500-SERMAYE: ₺1.880.800

B.4

Aşağıdaki bilgileri kullanarak SAĞLAM A.Ş. ait 01.01.20.. tarihli açılış bilançosunu ve açılış kaydını yapınız.

100-KASA: ₺840.000	108-DİĞ. HAZ. DEĞ.: ₺3.000	153-TİC. MALLAR: ₺67.000	300-BANKA KREDİSİ: ₺500.000
101-ALINAN ÇEKLER: ₺3.400	110-HİSSE SNT.: ₺200.000	254-TAŞITLAR: ₺600.000	320-SATICILAR: ₺50.000
102-BANKALAR: ₺590.000	120-ALICILAR: ₺34.000	255-DEMİRBAŞLAR: ₺480.000	420-SATICILAR: ₺29.000
103-VÇÖE: ₺6.000	121-ALACAK SNT: ₺60.000	400-BANKA KREDİSİ: ₺1.040.000	500-SERMAYE: ₺1.252.400

B.5

Aşağıdaki bilgileri kullanarak sermayeyi hesaplayınız.

KASA: ₺400.000,	ALICILAR: ₺90.000,	DEMİRBAŞLAR: ₺900.000,	BANKA: ₺850.000,
TAŞITLAR: ₺2.200.000,	BİNALAR: ₺9.500.000,	ALACAK SENELERİ: ₺37.000,	ALINAN ÇEK: ₺18.000,
ARSA: ₺7.000.000,	SATICILAR: ₺58.000,	BORÇ SENEDİ: ₺60.000,	BANKA KREDİSİ: ₺970.000

B.6

Aşağıdaki bilgileri kullanarak sermayeyi hesaplayınız.

KASA: ₺380.000,	ALICILAR: ₺139.000,	DEMİRBAŞLAR: ₺760.000,	BANKA: ₺700.000,
TAŞITLAR: ₺940.000,	BİNALAR: ₺8.000.000,	ALACAK SENELERİ: ₺24.000,	ALINAN ÇEK: ₺8.000,
ARSA: ₺4.000.000,	SATICILAR: ₺49.000,	BORÇ SENEDİ: ₺32.000,	BANKA KREDİSİ: ₺620.000

B.7

Aşağıdaki bilgileri kullanarak sermayeyi hesaplayınız.

KASA: ₺560.000,	ALICILAR: ₺145.000,	DEMİRBAŞLAR: ₺670.000,	BANKA: ₺1.100.000,
TAŞITLAR: ₺5.800.000,	BİNALAR: ₺6.500.000,	ALACAK SENELERİ: ₺19.000,	ALINAN ÇEK: ₺6.000,
TİCARİ MALLAR: ₺390.000,	SATICILAR: ₺170.000,	BORÇ SENEDİ: ₺30.000,	BANKA KREDİSİ: ₺880.000

GELİR TABLOSU / FİNANSAL PERFORMANS TABLOSU

G.1

Aşağıdaki büyük defterleri kullanarak gelir tablosunu düzenleyiniz ve gelir tablosu hesaplarının kapanış kayıtlarını yapınız.

600-YURT İÇİ SATIŞLAR	610-SATIŞTAN İADELER	611-SATIŞ İSKONTOLARI	621-SATILAN TİC. MALL. MALİYETİ	631-PAZ. SAT. DAĞ. GİDERLERİ	632-GEN. YÖN. GİDERLERİ	645-MENKUL KIY. SAT. KÂRI	649-DİĞ. OLAĞ. GELİR VE KÂRLAR	653-KOMİSYON GİDERLERİ
80.000	1.000	2.000	50.000	4.000	6.000	3.000	1.000	800
20.000	2.000					4.000	6.000	1.200
50.000								

G.2

Aşağıdaki büyük defterleri kullanarak gelir tablosunu düzenleyiniz ve gelir tablosu hesaplarının kapanış kayıtlarını yapınız.

600-YURT İÇİ SATIŞLAR	610-SATIŞTAN İADELER	611-SATIŞ İSKONTOLARI	621-SATILAN TİC. MALL. MALİYETİ	631-PAZ. SAT. DAĞ. GİDERLERİ	632-GEN. YÖN. GİDERLERİ	642-FAİZ GELİRLERİ	649-DİĞ. OLAĞ. GELİR VE KÂRLAR	659-DİĞ. OLAĞAN GİDER VE ZARAR
120.000	3.000	4.000	100.000	7.000	11.000	5.000	3.000	1.000
60.000	1.000	2.000				12.000	2.500	4.200
90.000								

G.3

Aşağıdaki büyük defterleri kullanarak gelir tablosunu düzenleyiniz ve gelir tablosu hesaplarının kapanış kayıtlarını yapınız.

600-YURT İÇİ SATIŞLAR	610-SATIŞTAN İADELER	611-SATIŞ İSKONTOLARI	621-SATILAN TİC. MALL. MALİYETİ	631-PAZ. SAT. DAĞ. GİDERLERİ	632-GEN. YÖN. GİDERLERİ	642-FAİZ GELİRLERİ	649-DİĞER OLAĞ. GELİR VE KÂRLAR	659-DİĞER OLAĞ. GİDER VE ZARARL
20.000	2.000	1.000	10.000	3.000	7.000	25.000	2.000	6.000
10.000	500	500	5.000	2.000	3.000		8.000	14.000
90.000			30.000				5.000	

..... 20...../..... DÖNEMİ GELİR TABLOSU	..... 20...../..... DÖNEMİ GELİR TABLOSU	..... 20...../..... DÖNEMİ GELİR TABLOSU
A-BRÜT SATIŞLAR	A-BRÜT SATIŞLAR	A-BRÜT SATIŞLAR
Yurt içi Satışlar	Yurt içi Satışlar	Yurt içi Satışlar
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)
Satıştan İadeler (-)	Satıştan İadeler (-)	Satıştan İadeler (-)
Satış İskontoları (-)	Satış İskontoları (-)	Satış İskontoları (-)
NET SATIŞLAR	NET SATIŞLAR	NET SATIŞLAR
C-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	C-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	C-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)
Satılan Ticari M. Maliyeti (-)	Satılan Ticari M. Maliyeti (-)	Satılan Ticari M. Maliyeti (-)
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI
D-FAALİYET GİDERLERİ (-)	D-FAALİYET GİDERLERİ (-)	D-FAALİYET GİDERLERİ (-)
Paz., Satış ve Dağ. Gid. (-)	Paz., Satış ve Dağ. Gid. (-)	Paz., Satış ve Dağ. Gid. (-)
Genel Yönetim Giderleri (-)	Genel Yönetim Giderleri (-)	Genel Yönetim Giderleri (-)
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI	FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI	FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI
E-DİĞER F. OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	E-DİĞER F. OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	E-DİĞER F. OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR
Faiz Gelirleri	Faiz Gelirleri	Faiz Gelirleri
Menkul Kıymet Sat. Geliri	Menkul Kıymet Sat. Geliri	Menkul Kıymet Sat. Geliri
Diğer Olağan Gelir ve Kârlar	Diğer Olağan Gelir ve Kârlar	Diğer Olağan Gelir ve Kârlar
F-DİĞER F. OLAĞAN GİD. VE ZARAR (-)	F-DİĞER F. OLAĞAN GİD. VE ZARAR (-)	F-DİĞER F. OLAĞAN GİD. VE ZARAR (-)
Komisyon Gideri (-)	Komisyon Gideri (-)	Komisyon Gideri (-)
Menkul Kıymet Sat. Zararı (-)	Menkul Kıymet Sat. Zararı (-)	Menkul Kıymet Sat. Zararı (-)
Diğer Ol. Gid. ve Zarar. (-)	Diğer Ol. Gid. ve Zarar. (-)	Diğer Ol. Gid. ve Zarar. (-)
Kısa Vadeli Borçl. Giderleri	Kısa Vadeli Borçl. Giderleri	Kısa Vadeli Borçl. Giderleri
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI	DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI	DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI

10.HAZIR DEĞERLER

İşletme kasasında ya da bankalarda tutulan nakit para ile istenildiğinde, değer kaybına uğramadan paraya çevrilmesi mümkün olan varlıklardır.

- **100-Kasa:** Yerli ve yabancı paralar izlenir.
- **101-Alınan Çekl.:** Müşterilerden alınan çekler izlenir.
- **102-Bankalar:** Bankadaki mevduatlar izlenir
- **103-Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-):** Üçüncü kişilere bankalardan çek ile veya ödeme emri ile yapılan ödemeler izlenir.
- **108-Diğer Hazır Değerler:** Kasa ve çek haricindeki nakit benzeri varlıklar takip edilir. Kredi kart çekimleri, pullar, vadesi gelmiş kuponlar, vb.

100-KASA HESABI

• Devir tutarı	• Para çıkışı
• Para girişi	• Döviz olumsuz farkı
• Döviz olumlu farkı	• Kasa noksanı
• Kasa fazlası	• Kapanış tutarı
• Borç Kalanı	

Nakit haldeki ulusal ve yabancı paraların izlendiği hesaptır.

- Kasaya para girince borç, çıkınca alacak yazılır. Borç kalanı verir
- Kasadan para çıktığında "Tediye Makbuzu", para girişinde "Tahsilat Makbuzu" düzenlenir.
- Kasa envanteri (sayımı) günlük olarak yapılır.
- Kasa hesabında yabancı para takip ediliyorsa döviz kurundaki artışlar 646-Kâmbio Kârları H.'na, azalışlar 656-Kâmbio Zararları H.'na yazılır

101-ALINAN ÇEKLER HESABI

• Çek girişi	• Çekin tahsili
• Dönem sonunda olumlu kur farkı	• Çekin bankaya çıkışı
	• Çekin satıcıya çıkışı (ciro)
	• Çekin karşılıksız çıkması
	• Çekin iadesi
	• Dönem sonunda olumsuz kur farkı
	• Vadeli çek envanteri
• Borç Kalanı	

- Müşterilerden alınan çeklerin izlendiği hesaptır. Çek alındığında hesap borçlanır, çek işletmeden çıktığında hesap alacaklanır.
- **Çek:** Borçlunun alacaklıya, bankadaki parasından tahsilat yapabilmesi için yazdığı belgedir. Çek, kıymetli evrak niteliğine sahip bir kambiyo senedir, havalenin ödenmesi için çıkarılan teyit emridir.
- Kural gereği çeklerde vade olmaz. Çek üzerindeki tarih düzenlendiği tarihtir. Çekin üzerinde düzenlendiği tarihten sonraki bir tarih yazıyorsa "özün önceliği kavramı" gereği senet hükmünü taşır. Bilanço gününde (dönem sonunda) bu hesaptaki ileri vadeli çekler 121-ALACAK SENETLERİ hesabına aktarılır. (Maddi Duran Varlık Satışı gibi ticari nedenlerden kaynaklanmayan bir nedenle alınmış ise 136 Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı)
- Alınan çekler, yabancı para ile düzenlenmiş ise, TCMB Döviz Alış Kuru ile değerlendirilmelidir.
- Bu hesapta yer alan TL tutarındaki çeklerin, itibari değer ile değerlendirilmesi gerekir.
- Bu hesap kayıtları içerisinde ilişkili kişiler ait çekler olması halinde, bunlar işle ilgili olma ve Transfer Fiyatlandırılması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım ve Örtülü Sermaye hükümlerine kapsamına girebilir.
- Çeklerde silinti, kazıntı yapıp yapılmadığı, tarih ve keşide yeri, çek tutarının yazı ve rakam mutabakatı, çek bordrosu düzenlenmiş olmasına dikkat edilmelidir.
- Alınan çeklerdeki son ciranta bilgileri ile satış faturaları karşılaştırılarak uyumlu olmalıdır.
- Karşılıksız çıkan çekler 127'ye alınır. Bankaların ödemek zorunda olduğu asgari tutar için yasal işlem başlayınca 128'e alınır ve karşılık ayrılır.
- Çeklerin tahsili sırasında ödenen komisyonlar 653 Komisyon Giderleri Hesabı ya da 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı'nda izlenir.

102-BANKALAR HESABI

• Para yatırılması	• Para çekilmesi
• Hesaba faiz işlemesi	• Gönderilen havale/eft
• Gelen havale/eft	• Olumsuz kur farkı
• Olumlu kur farkı	• Çek ödemesi
	• Fatura ödemeleri
• Borç Kalanı	

- İşletmenin banka hesabına yatırdığı vadeli ve vadesiz paralar bu hesapta izlenir.
- Faiz tahakkukları 642-FAİZ GEL. hesabının alacağına izlenir.
- Tahakkuk eden faizler üzerinden kesilen vergiler 193-PEŞİN ÖD.VERGİ F. hesabının borcunda izlenir.
- Satıcılara yapılan havaleler için ödenen havale masrafları 770 hesabının borcunda izlenir.

103-VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ HESABI (-)

• Çekin ödenmesi	• Çek verilmesi
• Çek iade alındığında	
• Vadeli çek envanteri	
	• Alacak Kalanı

PASİF KARAKTERLİ

AKTİF HESAP

*Aslında kaynak hesabdır
İlk kayıt ve artış alacak, azalış borç
Ancak bilançonun aktifinde raporlanır
Düzenleyici hesaptır*

- İşletmenin verdiği/keşide ettiği/keşide ettiği çekler bu hesapta takip edilir. İşletme banka hesabından tahsil edilmek üzere çek keşide ederse bu hesap alacaklanır. Çeki elinde bulunduran çekin bedelini banka hesabımızdan tahsil ettiğinde hesap borçlanarak kapanır.
- 102 BANKALAR hesabının değil 103 VERİLEN ÇEKLER hesabının alacaklanması ihtiyatlılık kavramı gereğidir. Verilen çekin bedelinin bankadan alınmama ihtimaline karşılık bankaya yapılan ödeme emri 103'de takip edilir.
- Bu hesap kayıtları içerisinde ilişkili kişilere ait çekler olması halinde, bunların işle ilgili olması ve Kurumlar Vergisi Kanunu'ndaki Transfer Fiyatlandırılması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım hükmü kapsamında olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- Bu hesapta yer alan çeklerin 213 sayılı VUK'unun 281.m uyarınca mukayyet değer ile değerlendirilmesi gerekmektedir.
- Vadeli çekler için, 30.04.2013 tarih ve 64 sayılı VUK sirkülerinde belirtildiği üzere reeskont uygulaması yapılabilmektedir. Alacak senetlerini değerlendirme gününün kıymetine irca eden mükellefler, borç senetlerini de aynı şekilde işleme tabi tutmak zorundadır.
- Çekler (101 ve 103) senet olarak kaydedildiğinde DÖNEMSELLİK KAVRAMI gereği reeskont işlemi yapılır. Ancak bu reeskont giderleri, sadece ticari karın hesaplanmasında dikkate alınır. Vergi kârı hesaplanırken gider olarak yazılamayacaktır. Düzeltilmesi gerekeceğinden, Nazım Hesaplarla takip edilmesi gerekir

108-DİĞER HAZIR DEĞERLER H.

• Kredi kartı ile satış	• Kredi kartı sliplerinin bedelinin bankadan alınması
• Pul alınması	• Pulların kullanılması
• Vadesi gelmiş tahvil kuponu bedeli	• Vadesi gelmiş tahvil kuponunun bedelinin tahsili
• Belirli bir paranın işletmemize ulaşmak üzere yola çıkması	• Yoldaki paranın işlemimize ulaşması
• Kredi kartı puanları	• Kredi kartı puanları kullanıldığında
• Borç Kalanı	

- Nakit, banka mevduatı ve çekler dışındaki hazır değerler izlenir.
- Vadesi gelmiş tahvil kuponları, pullar, tahsil edilecek havaleler, yoldaki paralar, kredi kartı slipleri, tahsil edilebilecek banka ve posta havaleleri, işletme adına ödeme aracı olarak kullanılan kredi kartlarına birikmiş ve henüz kullanılmamış olan para puanlarının izlendiği aktif karakterli hesaptır.
- Kredi kartı ile satış yapıldığında bankayla yapılan anlaşma gereği vade içermiyorsa veya kısa sürede tahsil edilebiliyorsa satış tutarı, 108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI' nın borcunda takip edilir. Kredi kartı sliplerinin hesabımıza geçmesi veya bankadan masraf kesilmeden tahsili hemen ya da kısa bir sürede mümkün değil ise, 127-DİĞER TİCARİ ALACAKLAR HESABI' nın borcunda takip edilir.
- Vadesi gelen Tahvil kuponlarının faizi için 642 Faiz Gelirleri Hesabı alacaklandırılırken; hisse senetlerine ait vadesi gelen kuponlar için 640 İştiraklerden Temettü Gelirleri Hesabı alacaklandırılır. Vadesi gelmiş kuponlar yine 108 DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI' nın borcunda izlenir.

11.MENKUL KIYMETLER

Kısa vadeli amaçlarla alınan ve gerektiğinde 'pazarlanabilir' durumdaki kıymetli evraklar bu grupta izlenir.

- **110-Hisse Senetleri**
- **111-Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları**
- **112-Kamu Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları**
- **119-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)**

- Bilanço gününde hisse senetlerinin maliyet fiyatı ile piyasa fiyatı arasındaki olumsuz fark olduğunda hisse senetlerinde değer düşüklüğünü ifade eder. Değer düşüklüğü, bilançoda 11-Menkul Kıymetler hesap grubunun altında negatif (-) olarak yer alır ve düzenleyici etki yapar. Bu muhasebenin tam açıklama kavramı gereğidir.
- Hisse senelerindeki değer kaybı, piyasa şartlarına göre geçici olabildiğinden doğrudan zarar hesabına yazılmaz. İhtiyatlılık kavramı gereği 119 hesabında takip edilir.
- Menkul kıymetlerin değeri düşmüşse, ihtiyatlılık kavramı gereğince değerindeki düşme kadar karşılık ayrılır. Bunun için 654 Karşılık Giderleri Hesabı borçlandırılırken, 119-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı alacaklandırılır.
- Ancak bu karşılık vergi mevzuatı açısından Kanunen Kabul Edilmeyen Gider olarak kabul edilir.
- Menkul kıymetlerin değeri yükselmişse, hiçbir işlem yapılmaz. Çünkü ihtiyatlılık kavramı gereğince, gelirler ancak gerçekleştikten sonra işletmenin gelirleri arasına katılabilir.
- Hisse senetlerinde ödeme ve tahsilatlar bankadan yapılır.

110-HİSSE SENETLERİ HESABI

• Kısa süreli yatırım amacı ile hisse senedi alım bedeli	• Hisse senedinin elden çıkarılması
• Borç Kalanı	

- Kısa vadeli (en fazla 1 yıl) kârlılık amacı ile satın alınan hisse senetleri bu hesapta takip edilir.
- Sermaye şirket ortaklarının sermaye paylarını belgelendirmek için verdikleri kıymetli evraklardır.
- Hisse senedi tutarları bu hesapta izlenirken miktarları 9-Nazım Hesaplarda izlenir.
- Bu belgeyi elinde bulunduranlar işletmenin alacağı kararlarda ve faaliyetleri sonucu oluşacak kâra/zarara ortaklırlar. Bu belgelerin devri sözleşmeye bağlı olarak veya aracı kurumlar tarafından borsa-da yapılabilir.
- İşletmeler kuruluşlarındaki sermayeyi aralarındaki sözleşmeye bağlı olarak paylara bölerler ve bu payları temsil eden hisse senetlerini paylaşırlar. Hisse senedi üzerinde yazılı olan fiyatın bir önemi yoktur. Önemli olan temsil ettiği paydır. Örneğin kuruluşta %1'lik bir pay 1.000'ü temsil ederken 10 yıl sonra %1'lik payın bedeli 10.000.000 olabilir. Yeni gelecek ortaklar hisse senedi üzerindeki fiyata göre değil işletmenin ekonomik gücüne göre fiyat öderler.
- Hisse senedinin fiyatındaki artış ve azalışlar şirketin hisse senetlerine olan talebe göre değişir. Eğer hisse senetlerini almak isteyen yatırımcı sayısı fazla ise hisse senetleri değer kazanır. Hisse senetlerine sahip olanlar genel olarak satış eğiliminde ise hisse senetlerinin değeri düşmeye başlar. Şirketin kâr etmesi, yeni yatırımlar yapması, satış sayısını artırması vb. sebepler sadece o şirketin hisse senetlerinin değerini artırır. Ülkedeki ekonomik gelişme, işsizliğin azalması, ihracatın artması, borçlarının azalması o ülkedeki bütün şirketlerin hisse senedi fiyatlarının artmasına sebep olabilir.
- Hisse Senedi alımı-satımı işletmenin ana faaliyet alanı dışında kaldığı için, bu konuyla ilgili giderler 65 Faaliyet Dışı Gider Zarar grubundaki 653 Komisyon Giderleri Hesabına yazılır ve Gelir Tablosunda faaliyet dışı gider olarak raporlanır

111-ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI

• Yatırım amacı ile özel kesim borçlanma senedi alım bedeli	• Borçlanma senedinin elden çıkarılması
• Borç Kalanı	

- Özel kesim tahvilleri ile devlet tahvillerine ödenen tutarın izlendiği hesaplardır.
- Tahvil ihraç eden şirket tarafından, bedeli genellikle vade sonunda ödenir. Ancak faizleri 3-6-12 aylık vadelerde de ödenebilir.
- Kıymetli evrakları satın alan işletmeler, bu evrakları ihraç eden kurumlara borç vermiş olurlar ve bunlardan faiz elde ederler. Bu kıymetli evraklara ait faiz gelirleri 642 hesabına yazılır.

BONO: Kısa vadeli borçlanma senedi

TAHVİL: Orta ve uzun vadeli borçlanma senedi

112-KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI

• Yatırım amacı ile kamu kesimi borçlanma senedi alım bedeli	• Borçlanma senedinin elden çıkarılması
• Borç Kalanı	

119-MENKUL KIYMETLER DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ HESABI (-)

• Menkul kıymetin elden çıkarılması	• Menkul kıymetin değerindeki düşüş
• Menkul kıymetin değerinin yükselmesi	
	• Alacak Kalanı

- Menkul kıymetlerin borsa veya piyasa değerlerinde önemli ölçüde ya da sürekli olarak değer azalması olduğu tespit edildiğinde ortaya çıkacak zararların karşılanması amacı ile ayrılması gereken karşılıkların izlendiği hesaptır.
- Değer azalışları için azalışın tamamını karşılayacak olan tutar bu hesaba alacak "65. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar" grubunda yer alan "654. Karşılık Giderleri" hesabına borç kaydedilir. Kendisine karşılık ayrılmış olan menkul kıymet elden çıkarıldığında veya değer düşüklüğünün gerçekleşmemesi halinde bu hesaba borç kaydedilerek, karşılık tutarı "644.Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabı"na aktararak kapatılır.
- Bilanço gününde hisse senetlerinin maliyet fiyatı ile piyasa fiyatı arasındaki olumsuz fark olduğunda hisse senetlerinde değer düşüklüğünü ifade eder. Değer düşüklüğü, bilançoda 11-Menkul Kıymetler hesap grubunun altında negatif (-) olarak yer alır ve düzenleyici etki yapar. Bu muhasebenin tam açıklama kavramı gereğidir.
- Hisse senelerindeki değer kaybı, piyasa şartlarına göre geçici olabildiğinden doğrudan zarar hesabına yazılmaz. İhtiyatlılık kavramı gereği 119 hesabında takip edilir.
- Menkul kıymetlerin değeri düşmüşse, ihtiyatlılık kavramı gereğince değerindeki düşme kadar karşılık ayrılır. Bunun için 654 Karşılık Giderleri Hesabı borçlandırılırken, 119-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı alacaklandırılır.
- Ancak bu karşılık vergi mevzuatı açısından Kanunen Kabul Edilmeyen Gider olarak kabul edilir.
- Menkul kıymetlerin değeri yükselmişse, hiçbir işlem yapılmaz. Çünkü ihtiyatlılık kavramı gereğince, gelirler ancak gerçekleştikten sonra işletmenin gelirleri arasına katılabilir.

PASİF KARAKTERLİ **AKTİF HESAP**

*Aslında kaynak hesabıdır
İlk kayıt ve artış alacak, azalış borç
Ancak bilançonun aktifinde raporlanır
Düzenleyici hesaptır*

12.TİCARİ ALACAKLAR

Bir yıl içinde paraya dönüşmesi öngörülen ve ticari işlemlerde ortaya çıkan senetli ve senetsiz alacaklar izlenir.

- 120-Alıcılar: Veresiyeli alacak izlenir.
- 121-Alacak Senetleri: Senetli alacak izlenir.
- 122-Alacak Senetleri Reeskontu (-)
- 126-Verilen Depozito ve Teminatlar
- 127-Diğer Ticari Alacaklar
- 128-Şüpheli Ticari Alacaklar
- 129-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)

“Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla, dava ve icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacaklar sayılır.” (VUK m.323) Riskli alacaklar önemlilik kavramı gereği ayrı bir hesapta takip edilir. Bu sayede işletmenin talep hakkından doğan varlıkları doğru ve açık bir şekilde raporlanmış olur. Senetli ve senetsiz alacaklar vadesi geldiği halde tahsil edilemediğinde şüpheli hale düşmüş olurlar.

120-ALICILAR HESABI

<ul style="list-style-type: none"> • Hesabın açılması • Veresiye mal satışı • Alacağa faiz işlemesi • Alacağın kur farkı ile artması • Eksik, hatalı tutarların düzeltilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Alıcı ödeme yaptığında • Alacağın kur farkı ile azalması • Satış iskontosu • Satıştan iade • Eksik, hatalı tutarların düzeltilmesi • Alacağın şüpheli hale gelmesi • Hesabın kapanması
<ul style="list-style-type: none"> • Borç Kalanı	

- İşletmenin kredili mal veya hizmet satışı yaptığı kimselere “alıcı” veya “müşteri” denir.
- İşletme güven duyduğu alıcılarına, senetsiz-kredili (veresiye) mal satışı yapabilir.
- Hesapta işletmenin açık hesap şeklinde yaptığı kredili satışlarından doğan alacakları izlenir.
- Kredili satış yaptığında satış tutarı kadar borçlanır. Alıcı ödeme yaptığında alacaklanır.
- Vadesi 1 yıldan uzun olan kredili/veresiye alacaklar 220-ALICILAR hesabında takip edilir.

121-ALACAK SENETLERİ HESABI

<ul style="list-style-type: none"> • Hesabın açılması • Senetli mal satışı • Alacağa faiz işlemesi • Alacağın kur farkı ile artması • Senedin yenilenmesi • Senetsiz alacağın senede bağlanması • İleri vadeli çek alınması • Poliçe alınması • Eksik, hatalı tutarların düzeltilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Alıcı ödeme yaptığında • Senedin yenilenmesi • Senedin cirosu • Alacağın kur farkı ile azalması • Senedin iskontosu / kırdırılması • Eksik, hatalı tutarların düzeltilmesi • Alacağın şüpheli hale gelmesi • Hesabın kapanması
<ul style="list-style-type: none"> • Borç Kalanı	

- Borçlusunun imzalanarak alacaklıya verdiği ve belirli bir paranın, belirli bir süre sonra ödeneceğini bildiren ticari belgeye senet/bono denir.
- Senedi düzenleyene yani borçluya “keşideci” alacaklıya “lehtar” denir.
- Bono emre yazılıdır. Hamiline yazılı olarak düzenlenemez. Yani senedi elinde bulunduran herkes alacaklı değildir. Alacaklının adı senette yazmalıdır.
- Vadesi 1 yılın üzerindeki alacak senetleri vadesi 1 yılın altına inene kadar 221 hesabında takip edilir.
- Vade esaslı bir şekil şartı değildir. Vade şekli gösterilmemiş olan bono, görüldüğünde ödenir.
- Haksız Protesto: Protesto, borcu ödeyememe halini gösterir. Bu nedenle vade dolmadan ya da borçlunun eline ihbarname ulaşmadan haksız protesto çekilmesi borçluyu zor durumda bırakabilir. Borçlunun ticari itibarı zedelenebilir. Böyle bir durum oluşur ve borçlu zarar görürse borçlu maddi ve manevi zararı kusurlu olan bankadan veya noterden talep edebilir.
- Alacak senedinin protesto edilmesi için yapılan giderler 770 hesabında takip edilir. Yargısal süreç başladığında 770'deki tutar alacak tutarı ile birlikte 127'ye aktarılır.
- Hatır Senedi: Hatır senedinde gerçek bir alacak yoktur. İskonto ettirmek için ya da teminata verilmek için işletmenin yakın iş ilişkisinde bulunan ve işletmeye güvenen tacirlerden alınır

A-VADESİ GEÇMİŞ SENEDİN YENİLENMESİ

Alıcı vadesi 12 Aralık olan 7590'lık senedi ödeyemeyeceğini bildirerek 30 Aralık vadeli 7700'lık senetle değiştirmeyi teklif etmiştir.

121-ALACAK SENETLERİ	700	
121-ALC. SNT.		590
642-FAİZ GELİRİ		110

B-SENEDİN VADESİNDE BANKA ARACILIĞI İLE YENİLENMESİ

01.01 İşletme elinde bulunan vadesi gelmiş 20.000'lık senedi, tahil edilmesi için bankaya gönderiyor.

03.01 Banka senedi tahsil ediyor ve %1'lik komسیون tutarını düştükten sonra kalan tutarı banka hesabımıza yatırıyor.

01.01.20..			
121-ALACAK SENETLERİ		20.000	
121.02-Tahsildeki Senetler	20.000		
121-ALC. SNT.			20.000
121.01-Cüzd. Snt.	20.000		
03.01.20..			
102-BANKALAR		19.800	
653-KOMİSYON GİD.		200	
121-ALC. SNT.			20.000
121.02-Tah. Snt.	20.000		

C-SENEDİN VADESİNDEN ÖNCE TAHSİL / SENEDİ KIRDIRMA / SENET İSKONTOSU

12.12 30 Aralık vadeli senet, vadesi beklenmeden 12 Aralıkta tahsil edilmek için bankaya verilmiş 6000'lık senet karşılığında 5700 tahsil edilmiştir.

12.12.20..			
100-KASA		570	
780-FİNANSMAN GİD.		30	
121-ALC. SNT.			600
121.01-Cüzd. Snt.	600		

126-VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI

• Kısa vadeli depozito ve teminat verildiğinde	• Depozito ve teminat geri alındığında • Depozito ve teminat geri alınamayıp "yandığında"
• Borç Kalanı	

- **Depozito:** Güvence akçesi, malda oluşacak zararlar için kiracının önceden verdiği güvence.
- **Teminat:** Borcun veya sözün yerine getirilmemesi halinde zarara karşılık istenen güvence.
- Bir sözleşmeye bağlı olarak geri alınmak üzere verilen paralar bu hesapta takip edilir.
- Sözleşme şartlarına bağlı olarak geri alınamayan dep. ve teminatlar 689'un borcuna gider yazılır.
- Nakide dönüşmesi 1 yıldan uzun sürecek depozito ve teminatlar "226-VDT" hesabında takip edilir. Örneğin su, elektrik ve doğalgaz abonelik bedelleri gibi depozitolar

1.a: Kiraladığımız iş yeri için 10.000 depozito ödenmiştir.

1.b: Kira sözleşmesi karşılıklı olarak feshedilmiş ve depozito tutarı geri alınmıştır.

2.a: Kiraladığımız iş yeri için 20.000 depozito ödenmiştir.

2.b: Kira sözleşmesi karşılıklı olarak feshedilmiş ve depozito tutarının 18.000'lik kısmı geri alınmıştır.

126-VERİLEN DEP. VE TEM.	10.000	
100-KASA		10.000
100-KASA	10.000	
126-VDT		10.000
126-VERİLEN DEP. VE TEM.	20.000	
100-KASA		20.000
100-KASA	18.000	
659-DİĞ. OLAĞAN GİD. Z.	2.000	
126-VDT		20.000

128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR

• Alacak şüpheli hale geldiğinde	• Alacak tahsil edildiğinde • Alacağın tahsili imkânsız hale geldiğinde
• Borç Kalanı	

"Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla, dava ve icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacaklar sayılır." (VUK m.323)

128: Önemlilik kavramı gereği / 129: İhtiyatlılık kavramı gereği / 654/644: Dönemsellik kavramı gereği

- Önceki dönemde karşılık ayrılan şüpheli ticari alacaklar tahsil edilirse 671 hesabı kullanılır.
- Gerçekleşen zararın ayrılan karşılıktan fazla olması durumunda zarar fazlası 681 hesabı kullanılır.
- Değersiz Alacak: VUK'a göre yargısal bir hükme ve kanaat verici bir vesikaya göre tahsili imkânı kalmayan alacaklardır. Konkordato veya sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar, alaktan vazgeçildiğini gösteren mahkeme tutanakları, borçlunun yurt dışına çıktığı ve el konulacak mal varlığı olmadığını gösteren belgeler olması durumunda alacak değersiz hale gelir. Değersiz hale geldiğinde 129 hesabı borçlandırılırken 128 hesabı alacaklandırılarak kapatılır.

129-ŞÜP. TİC. ALACAK. KARŞ. (-)

• Alacak tahsil edildiğinde	• Alacak için karşılık ayrıldığında
• Alacağın tahsili imkânsız hale geldiğinde	
	• Alacak Kalanı

A-VERESİYELİ MAL SATIŞI

03.10 10.000'lik (%18 KDV Hariç) ticari mal veresiyeli olarak satıldı. Alıcıya 1 ay vade yapıldı.

03.10		
120-ALICILAR	11.800	
600-YİS		10.000
391-HKDV		1.800
/		

BİLANÇO		GELİR TABLOSU	
120	11.800	600	10.000

B-ALACAĞIN TAHSİLİNİN ŞÜPHELİ HALE GELMESİ

17.11 Alıcı vadesi gelmiş olan 11.800'lik veresiyeli alacağımızı şüpheli hale geldi.

17.11		
128-ŞTA	11.800	
120-ALICI		11.800
/		

BİLANÇO		GELİR TABLOSU	
120	0	600	10.000
128	11.800		

C-ŞÜPHELİ ALACAK İÇİN KARŞILIK AYRILMASI

31.12 11.800'lik alacağın tahsili şüpheli görüldüğünden dolayı tamamı için karşılık ayrılması kararı verilmiştir.

31.12		
654-KARŞ. GİD.	11.800	
129-ŞTAK		11.800
/		

BİLANÇO		GELİR TABLOSU	
120	0	600	10.000
128	11.800	654	(11.800)
129	(11.800)		

D-ALACAĞIN KAPANMASI

1.İHTİMAL: TAHSİLİN İMKANSIZ OLMASI

Alacaklının iflas ettiği ve alacağımızı tahsil edebileceğimiz bir mal varlığı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Sonraki Yıl		
129-ŞTA KARŞ.	11.800	
128-ŞTA		11.800
/		

BİLANÇO		GELİR TABLOSU	
120	0	600	0
128	0	654	(0)
129	(0)		

2.İHTİMAL: FAİZİ İLE TAHSİLİ

11.800'lik alacağımızı 200'lik yasal faizi ile nakit tahsil edildi.

Sonraki Yıl		
100-KASA	12.000	
129-ŞTA KARŞ.	11.800	
128-ŞTA		11.800
642-FG		200
644-KKK		11.800
/		

BİLANÇO		GELİR TABLOSU	
100	12.000	600	0
120	0	654	(0)
128	0	642	200
129	(0)	671	11.800

3.İHTİMAL: KISMEN TAHSİLİ

11.800'lik alacağımızın 2.000'lik kısmını tahsil edebildik, kalan alacağın tahsili imkansız hale geldi

Sonraki Yıl		
100-KASA	2.000	
129-ŞTA KARŞ.	11.800	
128-ŞTA		11.800
644-KKK		2.000
/		

BİLANÇO		GELİR TABLOSU	
100	2.000	600	0
120	0	654	(0)
128	0	671	2.000
129	(0)		

13. DİĞER ALACAKLAR

Herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş olan ve en çok bir yıl içerisinde tahsil edilmesi beklenen senetli ve senetsiz alacaklardır.

- 131- Ortaklardan Alacaklar
- 132- İştiraklerden Alacaklar
- 133- Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar
- 135- Personelden Alacaklar
- 136- Diğer Çeşitli Alacaklar
- 137- Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)
- 138- Şüpheli Diğer Alacaklar
- 139- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)

1. 16.11: Şirket ortağı Yakup Yıldız'a ₺7.000'lık borç verilmiştir.
18.11: Şirket ortağı Yakup Yıldız borcunu nakit olarak ödemiştir.

	/			
131-ORTAKLARDAN ALACAKLAR		7.000		
100-KASA				7.000
	/			
100-KASA		7.000		
131-ORT. ALACAKL.				7.000

2. 05.09: Şirket ortağı Erhan Uğur kişisel ihtiyacı için kasadan ₺20.000 çekti.
29.11: Erhan Uğur ₺20.000'lık borcunu ₺1.000'lık faizi ile nakit ödemiştir.

	/			
131-ORTAKLARDAN ALACAKLAR		20.000		
100-KASA				20.000
	/			
100-KASA		21.000		
131-ORT. ALACAKL.				20.000
642-FAİZ GELİRİ				1.000

3. 25.11: Şirket işçisi Ali Demir'e ₺2.000'lık borç verilmiştir.
27.12: Şirket işçisi Ali Demir borcunu nakit olarak ödemiştir.

	/			
135-PERSONELDEN ALACAKLAR		2.000		
100-KASA				2.000
	/			
100-KASA		2.000		
135-PERS. ALACAKL.				2.000

4. İşletmede kullanıma imkânı ortadan kalkan ve stok değeri ₺5.000 olan ilk madde malzeme aynı fiyat üzerinden işletme personeli Ayhan Güven'e satılıyor. Personel fatura bedelini 4 taksitte ödeyecektir.

	/			
135-PERSONELDEN ALACAKLAR		6.000		
153-TİCARİ MALLAR				5.000
391-HS. KDV				1.000

5. İşletme çalışanın zimmeti altındaki ₺10.000'lık ticari mal kaybolmuştur. İşletme zararı personelden tahsil etme kararı almıştır.

	/			
135-PERSONELDEN ALACAKLAR		12.000		
153-TİCARİ MALLAR				10.000
391-HS. KDV				2.000

6. İşletme personelinin işletmeye ait olan ₺1.000'lık sarf malzemesi A4 kağıdını kişisel ihtiyacı için kullandığı tespit edilmiştir.

	/			
135-PERSONELDEN ALACAKLAR		1.200		
770-GYG / 649-DGOK				1.000
391-HS. KDV				200

7. İşletme müdürünün makam aracına kesilen ₺2.000'lık trafik cezası işletmemizin banka hesabından ödenmiştir. İşletme trafik cezasını kusurlu olan işletme personeli olan şöförden tahsil etme kararı almıştır.

	/			
135-PERSONELDEN ALACAKLAR		2.000		
102-BANKALAR				2.000

15.STOKLAR

İşletmenin satmak, tüketmek veya üretmek amacıyla edindiği, bir yıl içinde elden çıkarılması düşünülen varlıkları kapsar.

- **150-İlk Madde ve Malzeme:** İşletmenin üretimde kullanmak üzere satın aldığı hammadde, ambalaj malzemesi gibi varlıklardır.
- **151-Yarı Mamuller-Üretim:** Üretimde kullanılan olarak giderleşen varlıklardır.
- **152-Mamuller:** Üretim sonucunda oluşan ve satışa hazır hâle gelen mamuller bu hesapta izlenir.
- **153-Ticari Mallar:** Hiçbir bir değişikliğe tabi tutulmadan satış için alınan malları bu hesapta izlenir.
- **157-Diğer Stoklar:** Kesin olarak değer düşüklüğüne uğrayan, hurda ya da atık hâline gelen, tedarik aşamasında olan, satılmak üzere komisyoncuya gönderilen, müşteri ile promosyon olarak verilerek üzere alınan mallar, üretim sırasında ortaya çıkan artıklar ve temizlik malzemesi gibi sebeplerle alınan, duran varlık olmayan ürünler bu hesapta izlenir.
- **158-Stok Değ. Düş.Karşılığı (-):** Ekonomik değerlerinde önemli azalmalar olan stoklara ayrılan karşılıklardır.
- **159-Verilen Sipariş Avansları:** Ticari mal satın alınmak için gönderilen avanslar için ve akreditif açtırılmasında kullanılır.

Stok Envanter Yöntemleri

- 1-Sürekli Envanter Yöntemi:** Satılan malların maliyet kaydı, mal satışının ardından yapılır. Her mal satışından sonra satılan malların maliyeti 153 hesabına alacak, 621 hesabına borç yazılarak, hem aktiften düşülür hem de giderleştirilir.
- 2-Aralıklı Envanter Yöntemi:** Maliyet kaydı dönem sonlarında toptan yapılır. Alınan mal tutarı ile stokta kalan mal tutarının karşılaştırılması yolu ile satılan mal tutarı hesaplanır.

153-TİCARİ MALLAR HESABI

• Dönem başı mal mevcudu	• Alıştan iade edilen mal
• Dönem içi alışlar	• Alış bedelinden iskonto
• Mal alım giderleri	• Mal noksanı
• Satıştan iade gelen mal	• Değer düşüklüğü
	• Satılan ticari malların maliyeti
• Borç Kalanı	

- İşletmenin, üzerinde herhangi bir değişiklik yapmadan kârlı bir fiyattan tekrar satmak amacıyla satın aldığı malların izlendiği hesaptır.
- Mamül: Kendi ürettiği
- Ticari mal: Satmak için aldığı
- Diğer stoklar: Doğrudan satma amacı yoktur

ALIM ₺10.000+KDV'ye ticari mal alındı.	153-TİCARİ MALLAR 191-İNDİRİLECEK KDV 100/102/103/309/320/321	10.000 2.000	12.000
ALIM GİDERİ Alınan mallar için ₺3.000+KDV'ye nakliye bedeli ödendi.	153-TİCARİ MALLAR 191-İNDİRİLECEK KDV 100/102/103/309/329	3.000 600	3.600
ALIM İADE Alınan malların ₺5.000+KDV'lik kısmı iade edildi.	100/102/320 153-TİCARİ MALLAR 391- HESAPL. KDV	6.000	5.000 1.000
ALIM İSKONTO Satıcı hesabımıza ₺2.400 indirim yaptı.	320 153-TİCARİ MALLAR 391- HESAPL. KDV	2.400	2.000 400
VER. SİPARİŞ AVANSI Mal alımı için ₺10.000 avans ödendi.	159-VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI 102-BANKALAR	10.000	10.000
TESLİM ALMA ₺50.000+KDV'lik mallar teslim alındı. Avans düşüldü, kalanı ödendi.	153-TİCARİ MALLAR 191-İNDİRİLECEK KDV 159-VER. SİPARİŞ AVANSI 102-BANKALAR	50.000 10.000	10.000 50.000
YOLDAKİ MAL İl dışından alınan ₺100.000+KDV'lik mal bedeli EFT ile ödendi. Mal yola çıktı.	157-DİĞER STOKLAR 191-İNDİRİLECEK KDV 102-BANKALAR	100.000 20.000	120.000
TESLİM ALMA	153-TİCARİ MALLAR 157-DİĞER STOKLAR	100.000	100.000

SATIŞ Maliyeti ₺4.000 olan ticari mal ₺20.000+KDV'ye satıldı	100/101/108/120/121 600-YURTIÇİ SATIŞLAR 391- HESAPL. KDV	24.000	20.000 4.000
SATIŞ GİDERİ Malın müşteriye nakliyesi için ₺1.000+KDV ödendi	621-SATILAN TİCARİ MALLARIN MLYT. 153-TİCARİ MALLAR	4.000	4.000
SATIŞ İADE ₺10.000+KDV'ye satılan ve maliyeti ₺2.000 olan mallar bize iade edildi.	760-PAZARLAMA SAT. DAĞ. GİD. 191-İNDİRİLECEK KDV 100/102/103/309/329	1.000 200	1.200
SATIŞ İSKONTO Müşterinin hesabından ₺1.200 indirildi.	610-SATIŞTAN İADE 191-İNDİRİLECEK KDV 120/100/102	10.000 2.000	12.000
STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KESİN ₺50.000'lik malın değeri ₺40.000'ya düştü	153-TİCARİ MALLAR 621-STMM	2.000	2.000
STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KESİN DEĞİL ₺50.000'lik malın değeri ₺40.000'ya düştü	611-SATIŞ İSKONTOLARI 191-İNDİRİLECEK KDV 120	1.000 200	1.200
STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KESİN ₺50.000'lik malın değeri ₺40.000'ya düştü	157-DİĞER STOKLAR 659-DOGZ 153-TİCARİ MALLAR	40.000 10.000	50.000
	654-KARŞILIK GİDERLERİ 158-STOK DEĞ. DÜŞ. KARŞ.	10.000	10.000

15.5

SÜREKLİ ENVANTER YÖNTEMİ / KDV: %20 / Stopaj: %20

1. Ortaklar 7.200.000 sermayenin 6.000.000'sını kasaya, 1.200.000'sını bankaya yatırdı.
2. 40.000+KDV'lık ticari mal alındı. KDV'si nakit ödendi, kalanı için senet verildi.
3. 50.000+KDV'lık ticari mal alındı. 6.000'lik çek, 11.000'lik senet verildi, kalanı veresiyedir.
4. Maliyeti 15.000 olan mal, 90.000+KDV'ye satıldı. KDV'si nakit, kalanı için senet alındı.
5. Satılan malların 6.000+KDV'lik kısmı iade edildi. Fatura bedeli alıcının hesabından düşüldü. İade alınan malların maliyeti 2.000'dir.
6. Alınan malların 2.000+KDV'lik kısmı iade edildi. Bedeli satıcının hesabından düşüldü.
7. Ticari mal alımı için banka hesabımızdan 13.000 avans, satıcıya gönderildi.
8. 13.000 sipariş avansı ödenen sipariş işletmemize teslim edildi. 50.000+KDV'lik fatura bedeli avans tutarı düşüldükten sonra satıcının hesabına havale edildi.
9. İl dışından alınan malların bedeli olan 9.000+KDV bankadan gönderildi. Mallar yola çıktı.
10. İl dışından alınan mallar işletmemize ulaştı.
11. 5.000'lik ticari mal depoda küflendi. Ticari malın yeni değeri 1.000 olarak tespit edildi.
12. Dönem sonu yapılan değerlendirme sonrası, stoklarda kesin olmaya değer kaybı sebebi ile 6.000 stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılması kararlaştırıldı.

100**102****101****103****108****120****121****126****128****129****153****191****157****158****159****320****321****391****600****610****621****611****654****659****760****780****500**

18/28.DÖNEM AYIRICI HESAPLAR

Birden fazla döneme ait bir hizmet alımına ait bir ödeme toplu yapıldığında (tek seferde), ödemenin yapıldığı aya (yıllık mali tablo düzenliyse: yıla) ait olmayan ödeme ve hakedişler 18 grubunda takip edilir. Ödemenin ait olduğu ayda bu hesaplardan çıkartılıp gider yazılır.

180-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER

280-GELECEK YILLARA AİT GİDERLER

Erken Ödeme: Henüz faydası görülmemiş bir hizmet için yapılan ödemelerden kısa vadeli olanları 180 hesabına uzun vadeli olanları 280 hesabına kaydedilir.

180-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER

• Kısa vade içerisinde kullanılacak bir hizmet için erken ödeme yapılması	• Hizmetin kullanılması
• Vadesi kısalan ödeme	• Hizmetin kullanılmadan ücretin geri alınması
	• Hizmetin kullanılmaktan vazgeçilmesi (zarar)
• Borç Kalanı	

YIL	2023			2024		
AY	10	11	12	1	2	3
TUTAR	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
HESAP	770	180		280		

ÖDEME	01.10.23	10.000	72.000
01.10.23: 6 aylık kira bedeli olan 60.000+KDV peşin ödendi	770-GENEL YÖNETİM GİD. 180-GAAG 280-GYAG 191-İNDİRİLECEK KDV 100-KASA	10.000 20.000 30.000 12.000	
2023/11.AY TAHAKKUKU	30.11.23 770-GENEL YÖNETİM GİD. 180-GAAG	10.000	10.000
2023/12.AY TAHAKKUKU	31.12.23 770-GENEL YÖNETİM GİD. 180-GAAG	10.000	10.000
GELECEK YILDAN GELECEK AYA DEVİR	31.12.23 180-GAAG 280-GYAG	30.000	30.000
2024/1.AY TAHAKKUKU	30.01.24 770-GENEL YÖNETİM GİD. 180-GAAG	10.000	10.000
2024/2.AY TAHAKKUKU	28.02.24 770-GENEL YÖNETİM GİD. 180-GAAG	10.000	10.000
2024/3.AY TAHAKKUKU	30.03.24 770-GENEL YÖNETİM GİD. 180-GAAG	10.000	10.000

180-GAAG	280-GYAG
20.000	10.000
30.000	10.000
	10.000
	10.000
	10.000

770 (2023)	770 (2024)
10.000	10.000
10.000	10.000
10.000	10.000

181-GELİR TAHAKKUKLARI

281-GELİR TAHAKKUKLARI

Geç Tahsilat: Hakedilen ancak sözleşmeler gereği tahsil için belirli bir süre beklenmesi gereken tutarlardır. Kısa vadeli olanlar 181 hesabında, uzun vadeli olanlar 281 hesabında izlenir.

181-GELİR TAHAKKUKLARI

• Kısa vade içerisinde tahsil edilecek gelir hakedildiğinde	• Gelirin tahsil edilmesi
• 281'in vadesi kısalması	
• Borç Kalanı	

YIL	2023			
AY	4	5	6	7
TUTAR	4.000	4.000	4.000	4.000
HESAP	181			100

PARA YATIRMA	01.04.23	400.000	400.000
01.04.2023'de kasada bulunan 400.000 bankaya 4 ay vadeli olarak yatırıldı. Her ay için 4.000 faiz ve anapara vade sonunda nakit olarak tahsil edilecektir.	102-BANKALAR 100-KASA		
2023/4.AY TAHAKKUKU	30.04.23 181-GELİR TAHAKKUKLARI 642-FAİZ GELİRLERİ	4.000	4.000
2023/5.AY TAHAKKUKU	30.05.23 181-GELİR TAHAKKUKLARI 642-FAİZ GELİRLERİ	4.000	4.000
2023/6.AY TAHAKKUKU	30.06.23 181-GELİR TAHAKKUKLARI 642-FAİZ GELİRLERİ	4.000	4.000
ANAPARA VE FAİZ TAHSİLATI	30.07.24 100-KASA 102-BANKALAR 181-GELİR TAH. 642-FAİZ GELİRLERİ	416.000	400.000 12.000 4.000

181-GAAG	642
4.000	12.000
4.000	
4.000	
	4.000

19. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

Dönen varlıklar grubunda özel bir bölüme sahip olmayan bütün varlıklar bu grupta takip edilir

KDV Tahakkuku:

191 < 391 = 360

191 > 391 = 190

Kasa Envanteri:

FİİLİ KASA SAYIMI = 100-KASA = DENK

FİİLİ KASA SAYIMI < 100-KASA = NOKSAN → 197

FİİLİ KASA SAYIMI > 100-KASA = FAZLA → 397

İş Avansı: Personel, çalıştığı birimden uzakta bir yere iş için gittiğinde personele masrafları için ödenen tutardır.

Personel Avansı: Şirket çalışanlarına ücretlerinin erken ödenmesinden dolayı ortaya çıkan alacaklardır.

KDV TAHAKKUKU

391 > 191 : 360 191: 100.000 (B) 391: 300.000 (A)	/ 391-HESAPLANAN KDV 191-İNDİRİL. KDV 360-ÖDEN. VERGİ F.	300.000	100.000 200.000
391 < 191 : 190 191: 200.000 (B) 391: 90.000 (A)	/ 391-HESAPLANAN KDV 190-DEVREDEN KDV 191-İNDİRİL. KDV	90.000 110.000	200.000
391 > 190 + 191 : 360 190: 110.000 (B) 191: 40.000 (B) 391: 450.000 (A)	/ 391-HESAPLANAN KDV 190-DEVR. KDV 191-İNDİRİL. KDV 360-ÖDEN. VERGİ F.	450.000	110.000 40.000 300.000
391 < 190 + 191 : 190 190: 110.000 (B) 191: 40.000 (B) 391: 100.000 (A)	/ 391-HESAPLANAN KDV 190-DEVR. KDV 191-İNDİRİL. KDV	100.000 50.000	110.000 40.000

KASA ENVANTERİ/SAYIMI

KASA NOKSANI FİİLİ < Kaydı (100) : 197 Fiili: 30.000 Kaydı (100): 32.000	/ 197-SAYIM VE TES. NOKSANI 100-KASA	2.000	2.000
a. Noksallığın sebebi satıcıya ödeme kaydının yapılmaması.	/ 320-SATICILAR 197-SAY. VE TES. N.	2.000	2.000
b. Noksallığın sebebi tespit edilemedi kasa sorumlusundan alınacaktır.	/ 135-PERSONELDEN ALACAK 197-SAY. VE TES. N.	2.000	2.000
c. Noksallığın sebebi tespit edilemedi zarar yazılacaktır. <i>*Bu zarar kanunen kabul edilmeyen zarardır.</i>	/ 659/689 197-SAY. VE TES. N.	2.000	2.000
KASA FAZLASI FİİLİ > Kaydı (100) : 397 Fiili: 45.000 Kaydı (100): 40.000	/ 100-KASA 397-SAY. TES. FAZL.	5.000	5.000
a. Fazlalığın sebebi alıcıdan tahsilat kaydının yapılmaması	/ 397-SAYIM VE TES. FAZLAL. 120-ALICILAR	5.000	5.000
b. Fazlalığın sebebi tespit edilemedi, gelir yazılması kararlaştırıldı. <i>*Bu gelir kanunen kabul edilmeyen gelirdir.</i>	/ 397-SAYIM VE TES. FAZLAL. 649/679	5.000	5.000

İŞ AVANSI

Şirket muhasebe şefi şubelerin mali denetimi için şehir dışına seyahate çıkmıştır. Seyahatte kullanması için şefe ₺20.000 vermiştir.	/ 195-İŞ AVANSLARI 100-KASA	20.000	20.000
Muhasebe şefi seyahatten dönmüştür. Seyahat sırasında harcadığı ₺12.000 KDV DAHİL tutarındaki harcamaların faturalarını ve artan parayı işletmeye teslim etmiştir.	/ 770-GENEL YÖNETİM GİD. 191-İND. KDV 100-KASA 195-İŞ AVANSLARI	10.000 2.000 8.000	20.000

PERSONEL/MAAŞ AVANSI

Serhat GÜMÜŞ'e ₺5.000 maaş avansı bankadan ödendi.	/ 196-PERSONEL AVANSLARI 102-BANKA	5.000	5.000
₺5.000 avans düşüldükten sonra kalan ₺30.000 maaşı Serhat GÜMÜŞ'e bankadan ödendi.	/ 335-PERSONELE BORÇLAR 196-PERS. AVANSL. 102-BANKALAR	30.000	5.000 25.000

25.MADDİ DURAN VARLIKLAR

İşletmede bir etkinlik döneminden daha uzun sürelerde işletme çalışmalarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere edinilen maddi değerlerdir.

250-ARSA VE ARAZİLER

Arazi: Tarıma uygun yerler
Arsa: Yerleşim alanındaki yerler
Satın alınan arazi ve arsalar için kullanılır.
Maliyet bedeline satın alma sırasında yapılan noter, tapu, gibi giderler eklenebilir.
Arazi/arsanın üzerindeki yapıların yıkımındaki masrafları hesabın maliyetine eklenir.

251-YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ:

Kanalizasyon, köprü, park, spor alanı vb.

252-BİNALAR:

Kullanılan ya da kiraya verilen işletmeye ait yapılar

253-TESİS, MAKİNE VE CİHAZ: (ÜRETİMDE KULLANILAN)

Tesis: Arıtma, Kazan Dairesi, vb.
Makine: Matkap, Torna vb.
Cihaz: Birkaç aletten oluşur. Örneğin; Röntgen

254-TAŞITLAR:

İşletmeye ait; Otomobil, Kamyon, Kepçe, Forkift, Gemi, Uçak vb.

255-DEMİRBAŞLAR: (ÜRETİMDE KULLANILMAYAN)

İşletmede kullanılmak üzere satın alınan masa, sandalye, bilgisayar gibi eşyalar bu hesapta izlenir. Bu eşyalar işletmenin ana faaliyet konusunu oluşturan işte kullanılmayıp yardımcı faaliyetlerde kullanılır.

258-YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR:

İşletme tarafından üretilen duran varlıklar için yapılan harcamalar

MADDİ DURAN VARLIK ALIMI

- Maddi duran varlıklar alındığında ilgili hesaba borç yazılır.
- Maddi duran varlık bedeli daha sonra ödenecekse, veresiye tutar; 329-Diğer Ticari Borçlar Hesabında izlenir.
- Varlık işletmeye ulaşınca kadarki bütün harcamalar (alım gideri) ilgili duran varlık hesabına borç kaydedilir.
- Duran varlık alımından sonra varlığın bakım onarımı için ödenen bütün tutarlar ilgili gider hesabına kaydedilir.
- Duran varlıkta niteliksel değişikliğe sebep olan geliştirme harcamaları duran varlığın maliyetine (borcuna) yazılır.
- Arazi ve arsanın üzerindeki yapıların yıkımı sırasında oluşan enkaz masrafları hesabın maliyetine eklenir.
- Duran varlık alımında ödenen KDV "191" hesabında takip edilir.

MDV ALIMI VE ALIM GİDERİ

01.10.23: 100.000+KDV'lik mobilya işletme faaliyetlerinde kullanılmak için alındı.
Fatura bedeli versiyedir/vadelidir.

01.10.23	255-DEMİRBAŞLAR	100.000	
	191-İNDİRİLECEK KDV	20.000	
	336-DİĞ. ÇEŞİTLİ B.		120.000

>DETAY

- Duran varlıklar Maliyet bedeli üzerinden muhasebeleştirilir.
- Maddi Duran Varlıkları iyi çalışır durumda tutmak için yapılan harcamalar dönem gideri olarak kaydedilir.
- Maddi Duran Varlıkların verimini, hizmet süresini, ekonomik değerini artıran harcamalar ilgili maddi duran varlıklarda aktifleştirilir.
- Finansal Kiralama Kanunu'na göre finansal kiralama yolu ile kullanılan varlıklar 25 ya da 26 grubundaki uygun hesaplarda izlenebilir.
- Bedeli döviz cinsinden ödenmek üzere satın alınan Maddi Duran Varlıklar alındığı yılın sonuna kadar çıkan kur farkları ve faizin VUK'a göre maliyete eklenmesi zorunludur.
- Maddi Duran Varlıklar alındığı yıldan sonraki yıllarda kur farklarını ve faizi ekleyip eklemekte serbest bırakmıştır.
- İşletmenin bir dönemden fazla kullanmayı beklediği veya sadece bir maddi duran varlık kalemiyle ilişkili olarak kullanılabilen ya da önemli bir bölümünü oluşturan yedek parça ve yedek malzemeler, maddi duran varlık olarak dikkate alınır.

AMORTİSMAN / TÜKENME-YIPRANMA PAYI

Amortisman, bir duran varlığın bedelini, ilgili varlık için tahmin edilmiş ekonomik ömür içinde sistemli ve anlamlı bir yöntemle ilgili oldukları dönemlere ve faaliyetlere dağıtmaktır. Dönemsellik Kavramı gereği yapılır. Amortisman süresi varlığın aktife girdiği yıldan başlar.

Amortisman Oranı: Amortisman oranı %50'yi geçemez. Her varlık için amortisman süresini Maliye Bakanlığı belirler. Sadece; boş arsa ve arazilere amortisman uygulanmaz. Binalarda amortisman oranı %2'dir. Amortisman süresi 50 yıldır.

Amortisman Ayırma Yöntemleri

A-Normal Amortisman: Varlığın maliyet bedeli, faydalı ömrüne bölünerek her yıla eşit tutarda gider yazılır. Amortisman Oranı: 1/Ekonomik Ömür

20.000'lik taşıtın yasal ekonomik ömrü 5 yıldır.	31.12.20	770-GYG	4.000	4.000
		257-BİR. AMORT.		

AMORTİSMAN ORANI = 1/ 5 yıl = 0,20

YIL	MALİYET	ORAN	A. TUTARI
2020	20.000	0,20	4.000
2021	20.000	0,20	4.000
2022	20.000	0,20	4.000
2023	20.000	0,20	4.000
2024	20.000	0,20	4.000

B-Azalan Bakiyeler: Amortisman net aktif değerden hesaplanır. Amortisman oranı, normal amortisman oranının 2 katıdır. Son yılın amortisman oranı 1'dir. Amortisman Oranı: (1/Ekonomik Ömür) X 2

20.000'lik taşıtın yasal ekonomik ömrü 5 yıldır.	31.12.20	770-GYG	8.000	8.000
		257-BİR. AMORT.		

AMORTİSMAN ORANI = (1/ 5 yıl) X 2 = 0,40

YIL	NET DEĞER	ORAN	A. TUTARI
2020	20.000	0,40	8.000
2021	12.000	0,40	4.800
2022	7.200	0,40	2.880
2023	4.320	0,40	1.728
2024	2.592	1	2.592

MADDİ DURAN VARLIK SATIŞI

- Maddi duran varlıklar esasen satılması düşünülmeyp işletme faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla satın alınmalar da çeşitli nedenlerle satılabilirler.
- Maddi duran varlıklar satıldıklarında maliyet değeriyle izlendikleri hesaba alacak kaydedilerek muhasebe kayıtlarından çıkarılırlar. Ayrıca söz konusu maddi duran varlık için daha önce ayrılmış olan ve ilgili gider hesabına karşılık 257 Birikmiş Amortismanlar hesabına alacak kaydedilmiş amortisman payları varsa bunların birikmiş tutarları da 257 Birikmiş Amortismanlar hesabının borcuna kaydedilerek kapatılır.
- Maddi duran varlığın net aktif değerinin (Net aktif değer = Maliyet Değeri-Birikmiş Amortismanlar) üzerinde bir değerle satılması halinde kar vardır ve bu kar 649 Diğer Olağan Dışı Gelir ve Karlar hesabının alacağına kaydedilerek dönem karına dâhil edilir.
- Maddi duran varlığın net aktif değerinin altında bir değerle satılması halinde zarar vardır, bu zarar 659 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar hesabının borcuna kaydedilir

KARLI SATIŞ	102-BANKALAR	48.000	
MALİYET : 50.000	257-B. AMORTİSMAN	30.000	
AMORTİSMAN: 30.000	255-DEMİRBAŞ		50.000
SATIŞ FİYATI : 40.000+KDV	391-HS. KDV		8.000
	649-DOGK		20.000

ZARARLI SATIŞ	102-BANKALAR	6.000	
MALİYET : 50.000	257-B. AMORTİSMAN	30.000	
AMORTİSMAN: 30.000	659-DOGZ	15.000	
SATIŞ FİYATI : 5.000+KDV	255-DEMİRBAŞ		50.000
	391-HS. KDV		1.000

26.MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Fiziki varlıkları olmayan kullanılmaları sonucunda işletmenin hasılatında artışdoğuran bir takım haklarla, işletmeye ticari bir fayda sağlayan haklar, imtiyazlar, üstünlüklerden oluşur.

Bu imtiyaz ve üstünlükler işletme tarafından bir bedel ödenmek veya işletmenin faaliyetlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkarlar. İşletmeler kârlılık gücünü arttırmak için bu tür haklara sahip olabilmektedirler. Maddi olmayan sabit varlıkların muhasebeleştirilmesinde bir bedelin ödenmesi şarttır.

260- Haklar: Patent hakkı, Alâmetifarika, Lisanslar, Know-How, İşletme hakkı, Ticaret unvanı, İmtiyazlar, Diğer ticari ve sınaî haklar, Kira hakkı, İntifa hakkı, Telif hakkı gibi bir bedel ödenerek elde edilen hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısı ile yapılan harcamaları kapsar.

261- Şerefiye: Ticari hayatta ün kazanan bir kuruluşun işletme tarafından devralınması halinde bu üne temel ona manevi değeri veya kuruluşunu bulunduğu yerin şeref ve önemine ödenen bedele şerefiye denir. Şerefiye miktarı; devralınan firma için ödenen para ile firma ile birlikte alınan varlıkların emsal bedeli arasındaki farktır bir iş yerinin boş olarak devralınmasında ise; ödenen paranın tamamı şerefiye olur. Hava parası ya da peştamallık da denilmektedir. Şerefiye tutarı için amortisman süresi 5 yıldır.

262- Kuruluş Ve Örgütlenme Giderleri: Kuruluş ve örgütlenme giderleri varlık edinmeye yönelik olmayan, işletmelerin kuruluş anında ya da faaliyetlerinin genişletilmesi veya faaliyet konularının değiştirilmesi amacıyla katlanılan giderlerden oluşmaktadır. Amortisman süresi 5 yıldır.

263- Araştırma Ve Geliştirme Giderleri: Yeni ürün geliştirilmesi, yeni üretim yöntemleri geliştirilmesi gibi araştırma-geliştirme için harcanan tutarlar bu hesapta takip edilir. Bu hesapta izlenen tutarlar 5 yıllık amortismanına tabi tutularak gider hesaplarına aktarılır.

264- Özel Maliyetler: Kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli artırılması amacıyla yapılan giderler ile (normal bakım, onarım ve temizleme giderleri hariç) bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılabir kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların bedellerini kapsar. Yapılan harcamalar hesaba borç kaydedilir. Harcamalar kira süresi içerisinde, kira süresinin 5 yıldan fazla olması durumunda da beş yılda eşit tutarda amorti edilir.

HAK ALIMI 01.01.23: €80.000+KDV ödenerek bir makinanın 4 yıllık üretim hakkı satın alındı. Ödeme bankadan yapıldı.	01.01.23 260-HAKLAR 191-İNDİRİLECEK KDV 102-BANKALAR	80.000 16.000	96.000
--	--	--------------------------------	---------------

HAK AMORTİSMANI 31.12.23: Hak için ilk yıl amortismanı normal amortismanına göre kaydedildi.	31.12.23 730/770 268-BİR. AMORTİS.	20.000	20.000
--	--	---------------	---------------

80.000/4

ŞEREFİYE Bir işletme aşajdaki varlık ve kaynaklarla €5.800.000 bankadan ödenerek alındı. 120-Alıcılar: €350.000 153-Ticari Mallar: €50.000 252-Binalar: €8.000.000 255-Demirbaşlar: €600.000 300-Banka Kredisi: €5.000.000 320-Satıcılar: €200.000	/ 120-ALICILAR 153-TİCARİ MALLAR 252-BİNALAR 255-DEMİRBAŞLAR 261-ŞEREFİYE 300-BANKA KREDİSİ 320-SATICILAR 102-BANKALAR	350.000 50.000 8.000.000 600.000 2.000.000 5.000.000 200.000 5.800.000	5.000.000 200.000 5.800.000
--	--	---	--

(350.000+50.000+8.000.000+600.000)-(5.000.000+200.000+5.800.000)

KURULUŞ ÖRG. GİDERİ 01.01.23: Kuruluş aşamasında harcanan €30.000+KDV gider yazılmayıp aktifleştirildi.	01.01.23 262-KUR. ÖRG. GİDERLERİ 191-İNDİRİLECEK KDV 100-KASA	30.000 6.000	36.000
---	---	-------------------------------	---------------

1.YIL AMORTİSMANI	31.12.23 770-GENEL YÖN. GİD. 268-BİR. AMORTİS.	6.000	→30.000/5 6.000
--------------------------	--	--------------	---------------------------

5.YIL KAPANIŞ KAYDI	31.12.23 268-BİR. AMORTİS. 262-KÖG	30.000	30.000
----------------------------	--	---------------	---------------

AR-GE GİDERİ 01.01.23: AR-GE için harcanan €200.000+KDV gider yazılmayıp aktifleştirildi.	01.01.23 263-AR-GE GİDERLERİ 191-İNDİRİLECEK KDV 102-BANKALAR	200.000 40.000	240.000
---	---	---------------------------------	----------------

1.YIL AMORTİSMANI	31.12.23 770-GENEL YÖN. GİD. 268-BİR. AMORTİS.	40.000	→200.000/5 40.000
--------------------------	--	---------------	-----------------------------

5.YIL KAPANIŞ KAYDI	31.12.23 268-BİR. AMORTİS. 263-AR-GE GİDERİ	200.000	200.000
----------------------------	---	----------------	----------------

ÖZEL MALİYET 01.01.23: Kiralanan iş yerine €50.000+KDV'lik mutfak yapıldı. Ödeme bankadan yapıldı.	01.01.23 264-ÖZEL MALİYETLER 191-İNDİRİLECEK KDV 102-BANKALAR	50.000 10.000	60.000
--	---	--------------------------------	---------------

1.YIL AMORTİSMANI	31.12.23 770-GENEL YÖN. GİD. 268-BİR. AMORTİS.	10.000	→50.000/5 10.000
--------------------------	--	---------------	----------------------------

5.YIL KAPANIŞ KAYDI	31.12.23 268-BİR. AMORTİS. 264-ÖZEL MALİYET	50.000	50.000
----------------------------	---	---------------	---------------

3.KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

Faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi düşünülen borçları kapsar. Gruplar en kısa sürede ödeneceklerden en uzun sürede ödeceklere göre sıralanır.

30 Mali Borçlar

300/400:Bankadan çekilen vadesi 1 yılın altındaki krediler 300 hesabında, vadesi 1 yıldan uzun krediler 400 hesabında takip edilir. Krediler için ödenen faizler 780 hesabına kaydedilir.

309/409:Ticari mal alırken veya vadesi gelen senetli senetsiz bir borcunu kredi kartı ile ödediğinde işletme bankadan kredi kullanmış gibi görülür. Bu nedenle mali borçlar kapsamında 309 veya vadesine göre 409 hesabının alacağında izlenir.

Taksitli olarak kredi kartı ile ödeme yapılmış ve taksitlerin bir kısmı izleyen yıl/yıllara ait ise o taksitlerin 409 hesabına alacak kaydedilmesi gerekecektir.

32 Ticari Borçlar

320/321: İşletmelerin ana faaliyet konusu mal ve hizmet satın alırken senetli veya senetsiz borçları bu hesaplarda izlenir

326: Üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşecek bir alacağın karşılığı olarak alınan depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlendiği hesaptr

33 Diğer Borçlar

331: İşletmenin, esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla ortaklara (ferdi işletmelerde işletme sahibine) borçlu bulunduğu tutarların izlendiği hesaptr. Ortaklardan alınan borçlar 331 hesabında takip edilir. Ortakardan alınan borçlar geri ödenirken ödenen faiz giderleri 780 hesabına yazılır.

335: İşletmenin işçi ile olan sözleşmesine bağlı olarak ödemesi gereken yükümlülükleri vadesi geldiğinde bu hesaba tahakkuk ettirilir.

BANKADAN KREDİ ÇEKME 01.01.23: Bankadan 5 ay vadeli ₺1.000.000 kredi çekildi. Banka tutarı hesabımıza yatırdı. Kredi taksit ödemeleri aşağıdadır.	01.01.23 102-BANKALAR 300-BANKA KREDİSİ	1.000.000	1.000.000
1.TAKSİT ÖDEME Anapara: ₺190.000 Faiz: ₺25.000	01.02.23 300-BANKA KREDİSİ 780-FİNANMAN GİDERİ 102-BANKALAR	190.000 25.000	215.000
2.TAKSİT ÖDEME Anapara: ₺195.000 Faiz: ₺20.000	01.03.23 300-BANKA KREDİSİ 780-FİNANMAN GİDERİ 102-BANKALAR	195.000 20.000	215.000
3.TAKSİT ÖDEME Anapara: ₺200.000 Faiz: ₺15.000	01.04.23 300-BANKA KREDİSİ 780-FİNANMAN GİDERİ 102-BANKALAR	200.000 15.000	215.000
4.TAKSİT ÖDEME Anapara: ₺205.000 Faiz: ₺10.000	01.05.23 300-BANKA KREDİSİ 780-FİNANMAN GİDERİ 102-BANKALAR	205.000 10.000	215.000
5.TAKSİT ÖDEME Anapara: ₺210.000 Faiz: ₺5.000	01.06.23 300-BANKA KREDİSİ 780-FİNANMAN GİDERİ 102-BANKALAR	210.000 5.000	215.000

BORÇ SENEDİ VADE UZATMA Vadesi geçmiş ₺19.000'lık senet yerine 1 ay vadeli ₺20.000'lık yeni senet vermeyi satıcıya teklif ettik. Satıcı teklifi kabul etti ve yeni senedi teslim ettik.	/ 321-BORÇ SENETLERİ 780-FİNANSMAN GİDERLERİ 321-BORÇ SENETL.	19.000 1.000	20.000
---	---	-----------------	--------

SERBEST MESLEK MAKBUZU TAHAKUKU 30.01.24: SMMM brüt ücreti olan ₺30.000 tahakkuk etti.	30.01.24 770-GENEL YÖNETİM GİD. 191-İND. KDV 360-ÖD. VERGİ FON 336-DİĞ. ÇEŞ. BORÇ	30.000 6.000	6.000 30.000
---	---	-----------------	-----------------

ALINAN HİZMET FATURASI 30.01.24: ₺60.000'lık (%20 KDV dahil) elektrik faturası tahakkuk etti.	30.01.24 770-GENEL YÖNETİM GİD. 191-İND. KDV 336-DİĞ. ÇEŞ. BORÇ	50.000 10.000	60.000
---	---	------------------	--------

ALINAN SİPARİŞ AVANSI 15.01.24: Özel üretim bir ürün için ₺20.000 sipariş avansını müşteri bankamıza yatırdı.	15.01.24 102-BANKALAR 340-ALINAN SİP. AV.	20.000	20.000
---	---	--------	--------

SİPARİŞİN TESLİMİ 25.02.24: Sipariş müşteriye teslim edildi. ₺130.000+KDV fatura bedeli avans tutarı düşüldükten sonra banka hesabımıza yatırıldı.	25.02.24 340-ALINAN SİP. AVANSLARI 102-BANKALAR 600-YİS 391-HES. KDV	20.000 136.000	130.000 26.000
--	--	-------------------	-------------------

ALINAN DEPOZİTO TEM. 12.03.24: Kiraya verilen mülk için ₺50.000 depozito banka hesabımıza yatırıldı	12.03.24 102-BANKALAR 326-ALINAN DEP. T.	50.000	50.000
---	--	--------	--------

SÖZLEŞME FESHİ 25.06.24: Sözleşme feshedildi, depozitonun ₺40.000'si banka hesabımızdan ödendi.	25.02.24 336-ALINAN DEPOZİTO TEM. 649-DOGK 102-BANKALAR	50.000	10.000 40.000
---	---	--------	------------------

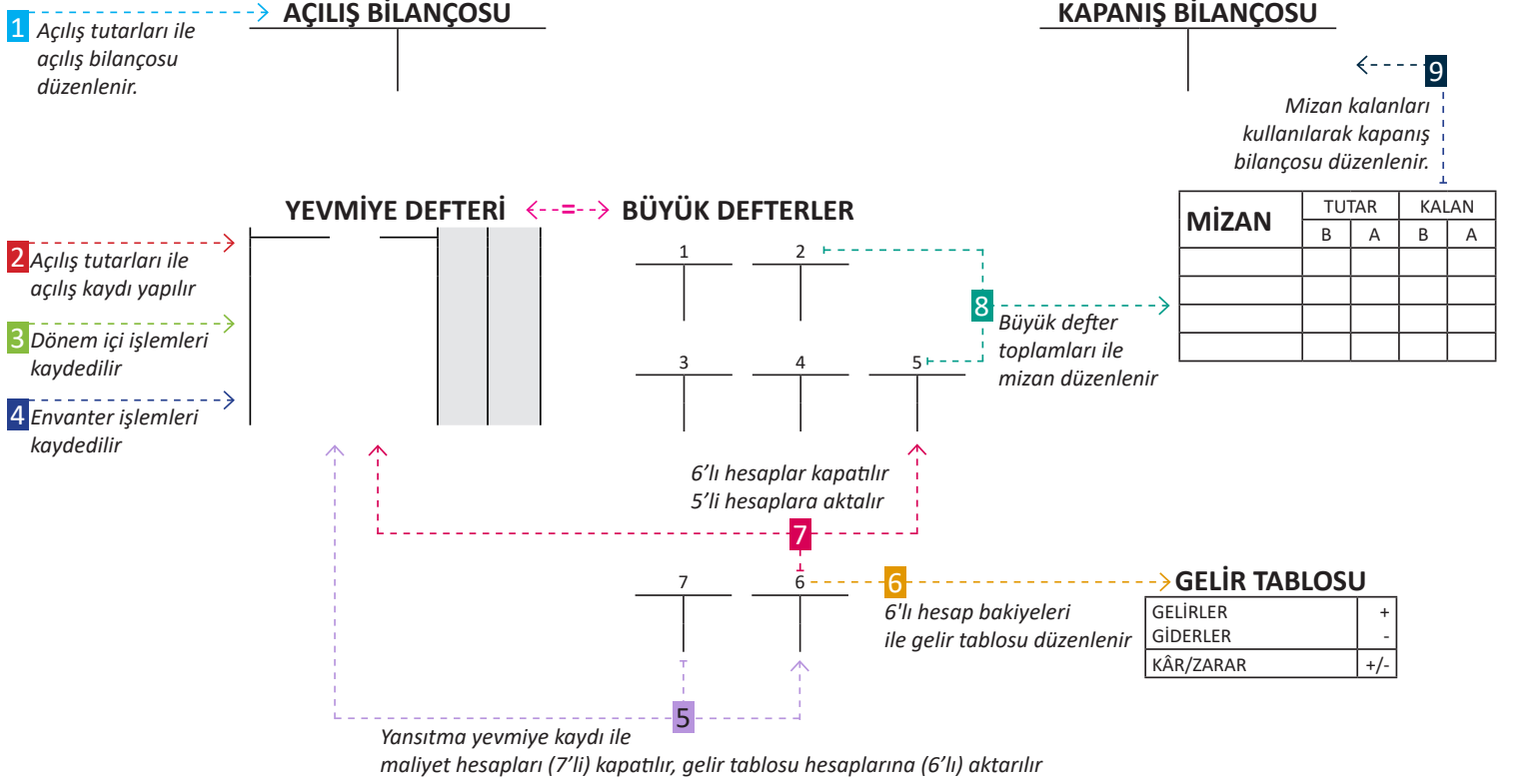
PERSONEL ÜCRET KAYDI	770-GENEL YÖNETİM GİD.	70.500	
Toplam Brüt Ücret	770.01-BRÜT ÜCRET	60.000	
İşçi SGK Payı	770.02-SGK İŞVEREN GİDERİ	10.500	
İşçi İşsizlik Primi	335-PERSONELE BORÇLAR		45.596
Gelir Ver. Matrahı	360-ÖDENECEK VERGİ F.		5.404
Gelir Vergisi	360.01-GELİR VERGİSİ	5.100	
Damga Vergisi	360.02-DAMGA VERGİSİ	304	
Net Ödenen	361-ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ		19.500
İşveren SGK Payı	361.01-İŞÇİ PAYI	9.000	
İşveren İşsizlik Primi	361.02-İŞVEREN PAYI	10.500	

KREDİ KARTI İLE MAL ALIMI ₺100.000+KDV'lik ticari mal alındı. ₺30.000 kredi kartı ile ödendi, kalan tutar veresiyedir.	/ 153-TİCARİ MALLAR 191-İNDİRİLECEK KDV 309-DİĞER MALİ B. 320-SATICILAR	100.000 20.000	30.000 90.000
--	---	-------------------	------------------

Bir işletmenin belirli bir faaliyet dönemi içerisinde yaptığı işlemleri ve envanter işlemleri bu bölümde simüle edilecektir.

7'li MALİYET HESAPLARININ KAPATILMASI

760-PSDG		770-GYG		780-FG	
20.000		50.000		15.000	
10.000		30.000		5.000	
40.000		10.000			
		5.000			

YANSITMA KAYITLARI

7'li hesaplarda toplanan tutarlar yansıtma hesapları yardımı ile 6'lı hesaplara aktarılır.

/			
631-PSDG	70.000		
632-GYG	95.000		
660-KVBG	20.000		
761-PSDG YANS.			70.000
771-GYG YANS.			95.000
781-FİN. GİD. YANS.			20.000

YANSITMA HESAPLARININ KAPANMASI

7'li hesaplar yansıtma hesapları ile karşılaştırılarak kapatılır.

/			
761-PSDG YANS.	70.000		
771-GYG YANS.	95.000		
781-FİN. GİD. YANS.	20.000		
760-PSDG			70.000
770-GYG			95.000
780-FİN. GİD.			20.000

6'li GELİR-GİDER HESAPLARININ KAPATILMASI

600-YİS		642-FAİZ GELİRİ		649-DOGK	
90.000		10.000		5.000	
80.000				15.000	
20.000					

GELİR HESAPLARININ KAPANMASI

Gelir hesapları 690 hesabına aktarılarak kapatılır

/			
600-YİS	190.000		
642-FAİZ GELİRLERİ	10.000		
649-DOGK	20.000		
690-DÖNEM K/Z			220.000

GİDER HESAPLARININ KAPANMASI

Gider hesapları 690 hesabına aktarılarak kapatılır

/			
690-DÖNEM K/Z	100.000		
610-SATIŞ İADE			20.000
621-STMM			70.000
659-DOGZ			10.000

KÂR OLMASI HALİNDE;

690 ALACAK KALANI ⇒ 590'A AKTARILIR

*Üstteki örnekte kâr çıkmıştır

/			
690-DÖNEM K/Z	120.000		
590-DÖNEM N. KÂRI			120.000

ZARAR OLMASI HALİNDE;

690 BORÇ KALANI ⇒ 591'E AKTARILIR

*Üstteki örnekte zarar çıksaydı, yani 690 borç kalanı verseydi durumu

/			
591-DÖNEM NET ZARARI	120.000		
690-DÖNEM K/Z			120.000

